

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 127, ЧИСЛО 11, П'ЯТНИЦЯ, 13 БЕРЕЗНЯ 2020 РОКУ

1893

Vol. 127, No. 11, FRIDAY, MARCH 13, 2020

\$2.00

В Україні оголошено карантин

На засіданні Кабінету Міністрів 11 березня. (Фото: kmu.gov.ua)

BBC

КИЇВ. – Кабінет Міністрів України через загрозу епідемії коронавірусної інфекції в Україні та для недопущення поширення COVID-19 запровадив карантин по всій країні до 3 квітня. Рішення набуло чинності опівночі 12 березня.

Зокрема, Кабінет Міністрів рішив вжити заходи, які передбачають карантин у навчальних закладах, обмеження на проведення масових заходів, у яких запланована участь 200 і більше осіб (не стосується захо-

дів державної необхідності); виділити 100 млн. грн. на першочергову закупівлю засобів індивідуального захисту для поточних потреб міністерств, відомств і служб.

Проведення спортивних заходів без глядачів можливе з дозволу міжнародних організацій. До 1 червня заборонено експорт товарів протиепідеміологічного призначення. Крім того, уряд вирішив закупити інфрачервоне обладнання для проведення скринінгу на відстані в Міжнародному летовищі „Бориспіль”.

У Нідерляндах почався суд у справі збиття літака МН17

Радіо Свобода

9 березня у Нідерляндах розпочався відкритий судовий процес у справі збиття літака „Малайзійських авіаліній”, що виконував рейс МН17. Слідство офіційно заявляє про чотирьох підозрюваних. Очікується, що судовий процес затягнеться щонайменше на багато місяців.

18 хвилин прокурор перерахував імена всіх 298 людей, які загинули внаслідок авіакатастрофи над територією Донбасу у 2014 році.

Початок судового розгляду – це велика та довгоочікувана міжнародна подія, за якою пильно стежать у світі.

„Цей суд є кульмінацією найскладнішого кримінального розслідування в історії Нідерландів”, – зауважує гаазька кореспондентка „Бі-бі-сі” Анна Гуліган.

„Багато людей давно чекали на цей день”, – сказав головуючий суддя Гендрік Стеенгойс на початку засідання. „Ця трагічна втрата стількох життів торкнулася багатьох людей у всьому світі”, – додав він.

„Це дуже важливо для нас, тому що ніхто з нас навіть не очікував, що суд взагалі відбудеться. Ми сподіваємося, що суддя матиме настільки багато доказів, що дійде лише одного висновку: „винуваті”, – сказав Антон Котті, який втратив у авіакатастрофі

трьох членів своєї родини.

Для близьких та родичів загиблих очікування суду було „довгим, болісним, сповненим горя і розчарувань”, – зазначає британська газета „The Guardian”. „Їхні величезні страждання тільки посилює той факт, що Росія, яка, за припущеннями слідчих, несе найбільшу відповідальність за трагедію, продовжує заперечувати свою провину”, – зауважує автор статті.

Однак швидких результатів, скоріш за все, не буде. Суд, як очікується, триватиме не менше ніж рік. Головним для багатьох питань залишається те, наскільки можливим є притягнення до відповідальності винних.

Як і очікувалося, жоден із підозрюваних осіб 9 березня не з'явився до залу суду. Вважається, що всі четверо наразі перебувають у Росії. Жоден із підозрюваних не заарештований.

Серед підозрюваних: так званий „ексміністр оборони” угруповання „ДНР” Ігор Гірін, „Стрелков” (Росія); полковник ГРУ Генерального штабу Збройних сил РФ, голова так званого „ГРУ ДНР” Сергій Дубинський (Росія); заступник голови так званого „ГРУ ДНР” Олег Пулатов (Росія); Леонід Харченко (Україна), який воював на боці угруповання „ДНР”. Усі оголошені в міжнародний розшук.

(Закінчення на стор. 2)

Вірні УГКЦ прийшли на прощу до Тараса Шевченка

Олександр Костирко

КАНІВ, Черкаська область. – 7 березня у Каневі відбулась традиційна VI проща Київської Архiepархії Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ). Цього року вшанувати Тараса Шевченка на Тарасову гору прибули кілька сотень представників церковних громад з Києва, а також з Київщини, Черкащини та Вінниччини.

Перед сходженням до меморіалу Кобзаря, усі взяли участь в урочистій Архиєрейській Літургії та Панахиді за упокій душі Т. Шевченка й всіх тих, хто віддав своє життя у боротьбі за свободу і незалежність України. Службу очолив Протосинкел Київської Архiepархії Єпископ-помічник Йосип Мілян, незмінний учасник та надхненник цієї духовної акції.

Церковна служба відбулася, як і в

Спільне фото прочан біля могили Тараса Шевченка. (Фото: Олександр Костирко)

попередні роки, у православному храмі Покрови Пресвятої Богородиці, яку ще називають Тарасовою церквою, адже вона розташована поблизу меморіалу поета в історичному канівському урочищі Монастирок. Саме у такій духовній єдності вірних Православної Церкви України і УГКЦ вбачається виконання одного з безсмертних Шевченкових заповітів: „А всім нам вкупі на землі єдиномисліє подай і братолюб'є пошли”.

Вражав яскравий родинний характер прощі, коли разом з людьми поважного віку приїхало багато молоді, а з батьками були і їхні ще зовсім малі діти.

Віруючі УГКЦ, більшість громад якої, як відомо, традиційно знаходиться на теренах західної України, з особливою повагою і любов'ю ста-

(Закінчення на стор. 19)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Чумак – замість Рябошапки

КИЇВ. – Віктор Чумак виконуватиме обов'язки Генерального прокурора після того, як Верховна Рада 6 березня висловила недовіру Русланові Рябошапці. Відповідно до законодавства, у разі усунення генпрокурора його обов'язки має виконувати перший заступник, а у разі його відсутності – заступник. Перший заступник Р. Рябошапки Віталій Касько подав заяву про відставку. Раніше В. Чумак у коментарі „Hromadske.ua” дав зрозуміти, що лишається в Офісі генпрокурора лише до призначення нового керівника. Р. Рябошапка у парламенті застеріг від загрози зупинення реформи прокуратури, яку він вважає успішним результатом роботи своєї команди. Він сказав, що його усунення – це справа рук тих, хто намагається зупинити цю реформу і позбавити прокурорів незалежності. Замість Р. Рябошапки називають лише одне прізвище можливого нового генпрокурора – Сергій Іонушас, депутат Верховної Ради. До обрання у парламент 39-річний С. Іонушас працював юристом студії „Квартал 95”. (BBC)

■ На кораблі є 49 українців

САН-ФРАНЦИСКО. – На борту круїзного лайнера „Grand Princess” виявили коронавірус. Корабель стояв біля берегів Каліфорнії, поки його не впустили до порту в Оукленд. На борту судна перебуває 3,500 осіб – це громадяни 54 країн світу, серед них 49 українців. Виявили 21 випадок коронавірусу, тож весь лайнер вирішили перевірити на коронавірус, коли стало відомо про смерть у Каліфорнії 71-річного чоловіка, який у лютому був у круїзі на „Grand Princess”. Корабель йшов із Сан-Франциско до Мексики. Потім тести показали позитивний результат на коронавірус у ще одного пасажирів, який зараз лікується у Каліфорнії. Кораблю заборонили вхід до Сан-Франциско. Гелікоптери берегової охорони США доставили на борт тести на COVID-19. (BBC)

■ Шмигаль про постачання води до Криму

КИЇВ. – Прем'єр-міністр Денис Шмигаль 6 березня заявив, що вода в окупований Росією Крим може постачатися лише для населення, але не для промислових підприємств. Слова прем'єра одразу ж спричинили бурхливу реакцію в соціальних мережах. Невдовзі прем'єр уточнив свою заяву: „Подавання води в окупований Крим – це не питання торгівлі з окупантом, це питання гуманітарної відповідальності перед людьми, які живуть у Криму. Неподання туди води призведе до гуманітарної катастрофи. Там живуть українці, ми не перекриємо воду для українців. Ми будемо постачати воду в разі необхідності або гуманітарної загрози українцям для господарських потреб, для пиття. Хоч цистернами, хоч каністрами, хоч бутлями ми маємо це забезпечити – це наш обов'язок перед нашими українцями”. (BBC)

■ Поменшало шахрайств з картками

КИЇВ. – Торік в Україні зафіксовано істотне зменшення кількості шахрайств з платіжними картками та збитків від цього, повідомили 7 березня у Національному банку. На 1 млн. грн. видаткових операцій з використанням карток у 2019 році лише 42 грн. припадало на незаконні дії чи сумнівні операції. Це вдвічі менше, ніж попереднього року. Кількість незаконних дій з платіжними картками, за якими понесено збитки, за минулий рік знизилася на третину. Незаконні операції з використанням банкоматів та під час оплати в торговельній мережі майже зрівнялися за кількістю та сумами. Національний банк вкотре наголосив: в жодному випадку не слід розголошувати реквізити платіжних карток та персональні дані, а також паролі для входу у веббанкінг. („Укрінформ”)

■ Пенсіонери отримують індексовані пенсії

КИЇВ. – У Міністерстві соціальної політики 6 березня запевнили, що всі пенсіонери – 11 млн. осіб – цього року обов'язково отримують індексовані пенсії. Прем'єр-міністр Денис Шмигаль заявив, що уряд проведе індексацію пенсій цього року і знайде для цього кошти у бюджеті. („Укрінформ”)

Затвердили посилений плян з протидії коронавірусу

КИЇВ. – 9 березня Кабінет Міністрів провів засідання урядового антикризового штабу з протидії поширенню коронавірусу, за підсумками якого Прем'єр-міністр Денис Шмигаль затвердив новий посилений плян антикризових профілактичних заходів.

Керівники відповідних відомств мають переглянути запаси державної резерви на предмет забезпечення засобами індивідуального захисту населення з урахуванням тримісячної потреби і до 11 березня визначити обсяг фондів необхідний, для поповнення резерви. Прем'єр-міністр доручив подати інформацію про вітчизняних виробників індивідуальних засобів захисту та з'ясувати чи здатні вони забезпечити попит населення та медичних закладів на індивідуальні засоби захисту. Антимонопольний комітет України повинен забезпечити виконання закону про економічну конкуренцію і захист прав пацієнтів під час роз-

дрібної торгівлі засобами захисту.

Міністерству охорони здоров'я наказано розробити комунікаційний плян по визначенню альгортитів дій, якщо будуть виникати випадки коронавірусу і довести його до відома місцевих органів влади, а також відпрацювати питання створення мережі центрів контролю і профілактики захворювань.

Прем'єр доручив передбачити огляд всіх осіб, що прибувають в Україну з-за кордону та з окупованих територій. До 11 березня Міністерство охорони здоров'я та Міністерство фінансів зобов'язані подати пропозиції щодо збільшення фінансування на закупівлю лабораторними центрами виробів медичного призначення, засобів індивідуального захисту та діагностичних матеріалів, а також тест-систем для визначення коронавірусу.

Радіо Свобода

У Нідерляндах почався...

(Закінчення зі стор. 1)

Звинувачення підозрюваним висунуті за статтями 168 і 289 Кримінального кодексу Нідерландів про навмисне знищення літака і про умисне вбивство. Обидві статті передбачають можливість довічного ув'язнення.

Проте міжнародні оглядачі звертають увагу на те, що здійснити це може бути не так вже й просто.

„Якщо їх засудять, чотирьом чоловікам може загрозувати довічне ув'язнення. Проте Росія не екстрадує своїх громадян, а Кремль, у свою чергу, ставить під сумнів легітимність міжнародного розслідування та незалежність суду”, – нагадує агенція Reuters.

Але це не привід не здійснювати правосуддя, стверджують у суді.

„Нідерландські прокурори стверджують, що можливість того, що чотири підозрювані у справі МН17 ніколи не опиняться у в'язниці, не є підставою відмовлятися від кримінального судового розгляду. Хтось, хто сьогодні здається недоторканим, може вже завтра постати перед судом, сказав нідерландський прокурор”, – зазначає у своєму твіттері колишній речник місії Організації з Безпеки і Співробітництва в Європі (ОБСЕ) в Україні Михайло Боцюрків.

Покищо суд зарезервував для слухань 25 тижнів: 9-13 березня, 23-27 березня, 8 червня-3 липня, 31 серпня-13 листопада, а також 1 лютого-26 березня 2021 року.

Росія заперечує причетність

Кремль заперечував будь-яку причетність до трагедії понад п'ять років поспіль. Минулого тижня речниця Міністерства закордонних справ Росії Марія Захарова звинуватила розслідувачів у припущенні російської провини.

Московському кореспондентові „Бі-Бі-Сі” Стіву Розенбергу М. Захарова сказала, що на 100 відс. упевнена в тім, що судовою справою керує політика.

„В останні роки звичною реакцією Росії на звинувачення у чому-небудь є заперечення. МН17 не є винятком”, – зазначив С. Розенберг.

Росія заперечувала будь-яку причетність до збиття літака навіть після того, як у травні 2018 року міжнародна Спільна слідча група дійшла до висновку, що літак був збитий ракетою з комплексу „Бук”, який належав російській 53-й зенітній ракетній бригаді протиповітряної оборони, яка базувалася в Курську.

„На відміну від іранської влади, яка в січні визнала, що їхні військові помилково збили український пасажирський літак, Президент Росії Володимир Путін відкидає звинувачення у відповідальності. Російське державне телебачення транслювало теорії змови: що українці стріляли в літак, сприймаючи його за літак Путіна, що він уже був сповнений мертвими, або що у всьому винні США”, – зазначає оглядач „The

Guardian”.

„3 перших днів після збиття МН17 Росія брехала і підробляла докази”, – йдеться у дописі „Bellingcat” у мережі Twitter.

Збиття літака призвело до санкцій проти Росії з боку Європейського Союзу та посилює напругу між Заходом та Росією, яку звинувачували у катастрофі.

У США напередодні суду заявили про те, що не сумніваються в неупередженості судової системи Нідерландів.

Держсекретар США Майк Помпео написав у твіттері: „Винні в знищенні рейсу МН17 компанії „Malaysia Airlines”, яке трагічним чином обірвало 298 невинних життів, повинні понести відповідальність. США впевнені в судовій системі Нідерландів і закликають усі країни повністю співпрацювати з розслідуванням цієї трагедії”.

Останнє опитування „Левада-Центру” вказує на те, що 55 відс. росіян частково або повністю згодні з виплатою компенсацій у справі про катастрофу МН17 у випадку доведення провини Росії. Серед опитаних 1,600 жителів Росії 53 відс. респондентів заявили, що, на їхню думку, в катастрофі літака винна Україна, і лише 10 відс. впевнені, що провина лежить на Росії. 26 відс. респондентів не змогли відповісти.

Літак „Боїнг-777” „Малайзійських авіаліній”, що виконував рейс МН17 із Амстердама (Нідерланди) в Куала-Лумпур (Малайзія), був збитий над зоною російської гібридної агресії на сході України 17 липня 2014 року. Загинули 298 людей – усі, хто був на борту.

3 лютого прокуратура Нідерландів висунула звинувачення чотирьом підозрюваним у справі щодо збиття літака рейсу МН17 в небі над Донбасом у липні 2014 року – трьом громадянам Росії і одному громадянину України.

Росія, попри дедалі більше число свідчень, продовжує заперечувати свою причетність до збиття літака і заявляє, що оприлюднені наразі матеріали Спільної слідчої групи не містять ніяких твердих доказів.

Слідчі, зі свого боку, наголошують, що, публікуючи свої висновки, вони свідомо не оприлюднюють конкретних доказів цих висновків, бо ці докази будуть оголошені вже безпосередньо на судових процесах.

Перерва в засіданні

Головуючий у процесі у справі про катастрофу літака рейсу МН17 Малайзійських авіаліній у небі над Донбасом оголосив перерву в засіданні до 23 березня, повідомляє агенція „Інтерфакс-Україна”.

Згідно з повідомленням, перерву оголосили після того, як від захисту одного з чотирьох обвинувачених та адвокатів рідних жертв надійшла низка прохань.

Copyright © 2020 RFE/RL, Inc. Передруковується з дозволу Радіо Вільна Європа/Радіо Свобода (<https://www.radiosvoboda.org/a/30478010.html>).

Клімкін про воду в Крим: „Це остаточний кінець боротьби за Крим, він не буде проблемою для Росії”

Радіо Свобода

Колишній Міністр закордонних справ України Павло Клімкін вважає, що відновлення подачі води в Крим стане „остаточним завершенням боротьби за Крим, він не буде проблемою для Росії”.

„Я хочу, щоб всі розуміли, що буде після відновлення подачі води в Крим. Формальне невизнання окупації залишиться, але санкції поступово знімуть. Статус Криму прирівнюватиметься до статусу Балтійських країн в СРСР: окупацію не визнаємо, але все інше – будь ласка. Це остаточний кінець боротьби за Крим, він не буде проблемою для Росії. Для неї Крим це військова база, а люди – „довісок” до неї”, – написав П. Клімкін у „Фейсбуці”.

Він зазначив, що „тестові кульки” щодо подачі води до Криму – це бажання „вбити двох зайців”: догодити Росії для подальшої нормалізації відносин і використати сприятливе, на жаль, ставлення багатьох українців до відновлення водопостачання Криму. За його словами, „вода – це не початок деокупації, а її кінець”.

„І нарешті: відповідальність за окуповану територію несе окупант – так чітко прописано в міжнародному праві. Уряд у нас новий, а міжнародне право – те саме”, – додав П. Клімкін.

Увечері 5 березня Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль під час дискусійної передачі „Право на владу” заявив, що його Кабінет Міністрів „не перекине воду для українців в Крим” і зазначив, що відмова від подачі води „призведе до гуманітарної катастрофи”.

Пізніше він написав у „Фейсбуці”, що українська влада не може подавати воду в Крим до деокупації півострова, тому що „неможливо з технічних причин поділити воду, яка піде людям, і воду, яка піде на військові бази [Росії – ред.]”.

Новопризначений Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба вважає, що питання подачі дніпровської води в анексований Росією Крим – це „інструмент деокупації”.

В етері ток-шов „Право на владу” Д. Кулеба зазначив, що після призначення обговорював питання

Павло Клімкін (Фото: Андрій Дубчак/Радіо Свобода)

анексії Криму з колегами в Міністерстві закордонних справ. Він повідомив, що разом із представниками Офісу Президента України Володимира Зеленського шукатиме „оптимальні моделі” щодо Криму. За його словами, мається на увазі „стратегія” того, що українська влада „робитиме з Кримом”.

У Меджлісі кримськотатарського народу вважають, що заява нового Прем'єр-міністра України Д. Шмигаль про можливу подачу води до Криму є „підлим ударом у спину тим, хто не змірився з окупацією Криму”.

Раніше українська влада неодноразово робили заяви про те, що водопостачання анексованого Криму буде відновлене тільки після деокупації півострова.

Україна припинила постачання води до Криму Північнокримським каналом після окупації півострова Росією 2014 року. До того через цей канал забезпечувалося до 85 відс. загальних потреб Криму в прісній воді. Нині власних джерел прісної води на півострові загалом вистачає для потреб населення, але вже не для промисловості, сільськогосподарства тощо.

Copyright © 2020 RFE/RL, Inc. Передруковується з дозволу Радіо Вільна Європа/Радіо Свобода (www.radiosvoboda.org).

Українські блогери створили спілку для консолідації зусиль з протидії російським інформаційним впливам

Учасники прес-брифінгу, на якому проголошено створення Української спілки блогерів. (Фото: Український кризовий медіа-центр)

Український кризовий медіа-центр

КИЇВ. – Українські блогери, які пишуть на суспільно-політичну тематику, створили свою спілку у форматі громадської організації – Українську спілку блогерів. Про це вони повідомили 5 березня на прес-брифінгу в Українському кризовому медіа-центрі.

Серед задекларованих ідейних позицій спілки – підтримка незалежності, соборності і територіальної цілісності України та курсу на євроатлантичну інтеграцію; визнання Росії екзистенційним ворогом України, який прагне знищення України як держави та української ідентичності і застосовує для цього різні інструменти, зокрема й інформаційні.

„З метою сприяння перемозі України у війні з

Росією, Українська спілка блогерів закликає учасників українського інформаційного простору консолідувати зусилля для протидії гуманітарній агресії Росії, вдосконалювати стандарти та етичні норми блогерської діяльності, з урахуванням особливостей і загроз російської гуманітарної агресії, виявляти та запобігати загрозам в інформаційному просторі України; викривати антиукраїнську діяльність агентів ворожого інформаційного впливу та протидіяти їй; піддавати критиці та поборювати позиції окремих учасників блогосфери України, які об'єктивно підривають ідентичність та послаблюють суверенітет України; творити якісний і правди-

(Закінчення на стор. 8)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Жінки провели акції

КИЇВ, ЛЬВІВ. – 8 березня у Києві відбувся Марш жінок, присвячений Міжнародному жіночому дню. Кілька тисяч учасників пройшли колоною від Михайлівської площі до Поштової площі. Демонстранти вимагали ратифікувати Стамбульську конвенцію про запобігання насильству над жінками. Одночасно відбулася акція на підтримку традиційних цінностей. Два заходи відділяв кордон поліції. Президент України Володимир Зеленський привітав жінок з 8 березня у своїх соціальних мережах. Втім, жодних гендерно чутливих питань у своєму дописі він не торкнувся. У Львові близько 200 прихильниць і прихильників феміністичного руху взяли участь у марші за права жінок в Україні. Хо́да відбувалась від площі Ринок і до оперного театру в супроводі кількох сотень поліцаїв. На протиположній акції прихильників феміністичного руху на площі Ринок зібрались понад 30 молодих людей, які назвалися представниками організації „Традиція і порядок”, і головним їхнім гаслом було „Проти абортів в Україні”. Поліція не допустила конфлікту між учасниками двох акцій. (Радіо Свобода, ВВС)

Роман Підмогильного видано чеською мовою

ПРАГА. – Роман Валер'яна Підмогильного „Місто” можна прочитати чеською мовою. В. Підмогильний (1901-1937) – один із найвизначніших прозаїків українського „Розстріляного відродження”, був страчений в урочищі Сандармох 3 листопада 1937 року до 20-річчя більшовицького перевороту. Автор перекладу – журналіст і перекладач Мірослав Томек, відомий своїм зацікавленням до української сучасної літератури, зокрема до творчості Сергія Жадана і Юрія Андруховича. (Радіо Свобода)

Олігархи не мають впливу на уряд

КИЇВ. – Президент України Володимир Зеленський вважає логічним те, що новий український прем'єр Денис Шмигаль працював у минулому в структурі, що належить найбагатшій людині України Рінату Ахметову. Він був директором Бурштинської теплоелектростанції з структури компанії, якою володіє Р. Ахметов. „Олігархи володіють 70-80 відс. активів в Україні. Кожен управитель в Україні працював на когось із них або якимось чином пов'язаний з кимось із них. Адже вони наймають найкращих – ми повинні це розуміти”, – заявив 7 березня В. Зеленський. За його словами, українські олігархи не мають жодного впливу на оновлений уряд. (Радіо Свобода)

Бойовики атакували авто медиків

ТАЛАКІВКА, Донецька область. – 9 березня поблизу Талаківки російські окупанти атакували військово-медичний автомобіль одного з підрозділів Операції Об'єднаних Сил. Противник здійснив обстріл з допомогою безпілотних літальних апаратів, з яких скинув дві осколкові гранати на дах санітарного автомобіля, на якому було чітко видно емблему Червоного Хреста. Жертв та постраждалих внаслідок обстрілу немає. („Українська правда”)

Провели акцію солідарності з Кримом

КИЇВ. – 9 березня у парку ім. Шевченка відбулась акція солідарності з українським Кримом. Учасники тримали синьо-жовті прапори, а також транспаранти „Крим – це Україна”, „Ми з вами! Крим – Україна”, „Севастопіль”. З словами підтримки до жителів тимчасово окупованого півострова зверталися активісти й громадські діячі, представники державної влади, журналісти, правозахисники, колишні політв'язні, зокрема режисер Олег Сенцов. („Укрінформ”)

На кордоні виявили валюту

УГРИНІВ, Івано-Франківська область. – 9 березня працівники Державної прикордонної служби виявили у мікроавтобусі, який прямував з Польщі в Україну, незадекларовані гроші в розмірі 500 тис. євро і 240 тис. дол. Валюта була захована серед особистих речей водія під переднім сидінням пасажирів. Гроші були розфасовані у герметичні поліетиленові пакети. Правоохоронці склали протокол про порушення водієм митних правил. Валюту вилучили та передали співробітникам митниці. („Укрінформ”)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Путін може залишитися

МОСКВА. – 10 березня Державна дума Росії схвалила поправку до конституції країни, яка дозволить Президенту Володимирові Путіну балотуватися на новий термін у 2024 році. На даний час конституція дозволяє бути президентом два шестирічні терміни поспіль. Під час обговорення в Держдумі поправки, В. Путін заявив, що згоден із цим, якщо рішення підтримає Конституційний суд. (*Радіо Свобода*)

■ Затримано членів королівської сім'ї

ЕР-РІЯД, Савдійська Арабія. — Влада Савдівської Арабії затримала 6 березня Агмеда бін-Абдулазіза, брата короля країни Сальмана бін-Абдулазіза, і племінника монарха Магомета бін-Наефа. У їхніх будинках провели обшуки, після чого послідували затримання, приводом для яких стали підозри в зраді. У разі доведення провини брата і племінника короля, їм загрожує або тривале тюремне ув'язнення або смертна кара. Газета „Вол Стріт Джорнал” зазначає, що затримані були претендентами на савдівський престол і можливими конкурентами сина короля, престонаслідника Магомета бін-Сальмана. Обидва один час керували Міністерством внутрішніх справ (МВС) країни, однак останнім часом їх позиції сильно ослабли. М. бін Наеф, який відповідав в тому числі за боротьбу з тероризмом, довгий час вважався надійним союзником американських спецслужб. В Державному департаменті були засмучені, коли в 2017 році йому довелося покинути пост глави МВС. Останні два роки він рідко з'являвся публічно. В 2018 році в Савдівській Арабії затримали 11 принців, які виступили проти рішень влади країни припинити фінансування частини витрат членів королівської сім'ї з державного бюджету. Незабаром влада країни підтвердила арешт принців, повідомивши, що у в'язницю вони були поміщені за порушення громадського порядку (*„РБК-Україна”*)

■ Війська США виходять з Афганістану

ВАШІНГТОН. — Високопосадовець США, розмовляючи 9 березня з агенцією „Асошіейтед Прес”, сказав, що американські війська розпочали відходити з Афганістану згідно з мирною угодою підписаною 20 лютого між США та талібанами. Він говорив за умови анонімності, бо ще не було публічної заяви від уряду. Число військовослужбовців США в країні має зменшитися з 13 тис. до 8,600. Коли число дійде до 8,600, тоді Секретар оборони Марк Еспер і генерал Скот Мілер, головнокомандувач військ США в Кабулі, мають провести оцінку ситуації. На тлі цього відтягнення два політичні противники – Президент Ашраф Ґані і його найближчий опонент Абдула Абдула – були записані 9 березня на пост президента країни в окремих церемоніях. Це ускладнює справу для США, які хочуть закінчити свою 18-річну війну, спровоковану терактами 11 вересня 2001 року. (*„Associated Press”*)

■ Трамп судить газету „Вашінгтон Пост”

ВАШІНГТОН. — Президент США Дональд Трамп 3 березня подав до суду газету „Вашінгтон Пост”, звинувачуючи її в наклепі у двох статтях, надрукованих минулого року. Позов вказує на статтю Грега Сарджента з 13 червня 2019 року, в якій сказано, що Д. Трамп „старався змовитися” з Росією щодо „широкої та систематичної” атаки на президентські вибори США 2016 року. Він теж вказує на статтю Пола Вальдмана тиждень пізніше, яка запитувала: „Хто знає, яку поміч Росія та Північна Корея дадуть кампанії Трампа, коли він запросив їх запропонувати свою допомогу?” Джена Еліс, старший правний радник кампанії, сказала що „обидві заяви є на 100 відс. фальшиві й наклепницькі”. Тиждень раніше кампанія подала до суду газету „Нью-Йорк Таймс”, звинувачуючи її в наклепі, за статтю, в якій стверджено, що було домовлення між Д. Трампом і Росією. Обидві газети відкидають звинувачення президента. Американська спілка для громадських свобод (ACLU) назвала ці позови безпідставними. (*„Associated Press”*)

Іван Бейкер обраний головою групи дружби Канада-Україна в Канадському Парляменті

Члени Парляментської групи дружби Канади з Україною, яку очолює Іван Бейкер (в центрі).

CUPFG

ОТТАВА – 9 березня на парламентському пагорбі в столиці Канади обрано Івана Бейкера, члена Парляменту від Етобіко Центр (Онтаріо), головою Парляментської групи дружби Канади з Україною (CUPFG). CUPFG – одна з найбільших і найактивніших парламентських груп дружби в Канаді, що налічує близько 100 членів із усіх політичних партій.

Метою CUPFG є створення форуму для обміну думками між парламентарями Канади та їхніми колегами в Україні, а також задля сприяння та зміцнення політичних, економічних і культурних відносин між Канадою та Україною. CUPFG проводить двосторонні зустрічі та круглі столи з такими політичними провідниками України як Президентом Володимиром Зеленським, Президентом Петром Порошенком, Прем'єр-міністром Володимиром Гройсманом і Головою Верховної Ради Андрієм Парубієм, а також із правозахисниками Мустафою Джемелевим, Геннадієм Афанасьєвим та Олегом Сенцовом.

CUPFG та Конгрес Українців Канади спільно з Посольством України беруть участь у щорічних відзначеннях Голодомору, Дня Вишиванки та Українського Дня, які традиційно відбуваються на парламентському пагорбі.

„Канада та Україна мають особливі та стратегічно вмотивовані двосторонні відносини. Це ґрунтується на зв'язках між 1.4 млн. українських канадців та їхньою історичною батьківщиною, а також позицією України як центру опору російській агресії, бо остання є викликом ліберальним демократіям. Мені випала велика честь бути обраним головою цієї асоціації та виконувати в цей важливий час доручені мені обов'язки. Канада стоїть на передньому плані міжнародної підтримки демократичних, економічних та оборонних реформ в Україні а також її суверенітету та територіальної цілісності. Я з нетерпінням чекаю в CUPFG співпраці зі своїми колегами від усіх партій, щоб як в Палаті, так і в Сенаті подальше підтримувати процвітання, територіальну цілісність та суверенітет України”, – сказав І. Бейкер, котрий є членом Ліберальної партії.

Підтримали борців за визволення Криму

Під час Акції солідарності з кримчанами у Києві 9 березня виступає нещодавній політв'язень Кремля Ісмаїл Рамазанов. (Фото: Георгій Лук'ячук)

Георгій Лук'ячук

КИЇВ. – 9 березня в парку Тараса Шевченка кримські переселенці, політв'язні, правозахисники та державні службовці висловили підтримку кримчанам, які борються проти тимчасової окупації півострова.

За словами організаторів акції, кримчани щоранку 9 березня, у день народження Т. Шевченка, демонструють свою солідарність і підтримку незалежності України, виходять з національною символікою та тримають плякати з назвами міст у Криму та написами „Крим – це Україна”, „Ми з вами! Крим – Україна”, „Crimea is Ukraine”. Такі акції проходять вже шість років поспіль з часу підступної окупації путінською Росією українського Криму.

Промовляли під час акції координатор Євромайдану у Криму, Андрій Щекун, голова Кримської правозахисної групи Ольга Скрипник, голова Центру прав людини „ЗМІНА” Тетяна Печончик, очільниця Центру громадянської просвіти „Альменда” Вален-

тина Потапова, представник Кримської контактної групи з прав людини Адбурешит Джепаров.

Серед учасників дійства були колишні політв'язні Кремля Олег Сенцов та Ісмаїл Рамазанов. „Я впевнений, що ми повернемо наш Крим”, – заявив О. Сенцов.

Координатор Євромайдану в Криму Андрій Щекун.

Слово Лесі Українки надихає киян

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – 25 лютого 149-ту річницю народження Лесі Українки шанувальники її творчості розпочали з відвідин могили поетеси на Байковому кладовищі столиці, де представники „Просвіти“, Спілки письменників, товариства Меморіал ім. Василя Стуса, „Соловецького братства“ та міської бібліотеки ім. Лесі Українки поклали квіти до пам'ятника поетеси.

У виступах письменника Василя Фольварочного, директора бібліотеки Ольги Романюк, секретаря „Просвіти“ Миколи Нестерчука та земляків поетеси прозвучав гострий біль за сучасний стан української культури і за її захмарене майбутнє. Зокрема йшла мова про зміну статусу театру російської драми ім. Лесі Українки на український театр в столиці України.

У бібліотеці ім. Лесі Українки лунали її вірші, документальний фільм Антоніни Готфрід „Рутенія. Повернення коду нації“ представила автор сценарія та продюсер фільму Наталія Яковлева (кінокомпанія „Банк ідей“). У фільмі використано матеріали та результати багаторічних досліджень

Учасники меморіальних заходів біля могили Лесі Українки на Байковому кладовищі столиці. (Фото: Георгій Лук'янчук)

історика Олександра Босого, мистецький доробок Василя Чебанника та проект Дмитра Лісенбарта „Графіка української мови“.

24 лютого в Музеї видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького відбувся щорічний конкурс читців поезії Лесі Українки, присвячений дню народження поетеси. У конкурсі взяли участь 27 учасників – переможців з коледжів Києва.

До 150-річчя від дня народження Лесі Українки Музей видатних діячів української культури ініціює конкурс проектів меморіальної дошки, яка буде встановлена на фасаді будинку по вулиці Саксаганського, де нині працює музей. Понад 40 років цей будинок прикрашало бронзове погруддя Лесі Українки роботи знаних мистців – скульптора Галини Кальченко та архітектора Анатолія Ігнащенка, але у березні 2018 року воно було вкрадене. Переможець одержить замовлення на виготовлення роботи, представленої на конкурс.

У бібліотеці ім. Лесі Українки (зліва): директор бібліотеки Ольга Романюк, проф. Василь Чебаник та автор сценарія і продюсер фільму – Наталія Яковлева. (Фото: Георгій Лук'янчук)

Нове бачення образу Лесі Українки

Назар Мартинюк

ОСТРОГ, Рівненська область. – Виставковий проект „Вона в віки майбутні йти повинна“, присвячений постаті Лесі Українки, який 25 лютого розпочав Музей книги та друкарства Острога – результат плідної, злагодженої та копіткої роботи усіх установ та приватних колекціонерів, яких він об'єднав. А це п'ять музеїв з різних регіонів України, Інститут досліджень української діаспори ім. проф. Любомира Винара Національного університету „Острозька академія“, авторитетна дослідниця історії порцеляни Людмила Карпінська-Романюк, керівник фірми „Alis-K“ (займається виготовленням елітних мініатюр в фарфорі) Сергій Воронов, талановита українська художниця декоративно-прикладного мистецтва Олена Жернова, знана керамістка Марія Антропова, голова Асоціації дослідників фарфору та фаянсу Валерій Завершинський, відомий скульптор монументально-декоративного мистецтва Іван Хом'як, добре знав художниця декоративно-прикладного мистецтва Олеся Томків-Войтович, керівник видавництва „Креативна

На виставці „Вона в віки майбутні йти повинна“. (Фото: Музей книги та друкарства)

книга“, журналістка Олена Медведєва, настоятель Кунівської парафії о. Вітольд.

Виставка експонується в двох залах музею й по-новому висвітлює бачення образу Лесі Українки. Цьому сприяють представлені увазі відвідувачів прижиттєві видання її творів, раритетні книги, які видавались закордонними українцями, поштівки початку ХХ ст. Але найбільшу увагу привер-

(Закінчення на стор. 17)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Стейт Нью-Йорк проголосив надзвичайний стан

ОЛБАНИ. — Губернатор Нью-Йорку Ендрю Куомо 7 березня проголосив надзвичайний стан в стейті з огляду на зростаюче число захворілих на коронавірус у США. Число осіб, заражених цим вірусом, у стейті досягло 76. В цілій країні це число становить понад 1,000, 32 особи померли. Залізнична компанія „Амтрек“ заявила 7 березня, що стримує курсування своїх безперервних потягів між Вашингтоном і Нью-Йорком до 26 травня через брак пасажирів. („Business Insider“)

■ Машиністів засудили за аварію

КАЇР. — Єгипетський суд 9 березня засудив двох машиністів потягу до ув'язнення за ненавмисне вбивство і пошкодження публічної власності в результаті смертельної аварії у лютому 2019 року на головній станції столиці. Під час суперечки між двома машиністами неприпилюваний локомотив розігнався до швидкості 75 миль на годину, врізався в бар'єр і вибухнув на станції Рамсес, спричинюючи смерть 31 осіб і поранивши 17. Машиністи Емад Фатгій та Айман ель-Шагат отримали 15 і 10 років ув'язнення. Аварія викликала публічний скандал і довела до резигнації Міністра транспорту Гішама Арафата. Поїздова система Єгипту має репутацію слабого управління. Найновіші офіційні цифри вказують, що в країні було понад 2,000 поїздових аварій в 2018 році. Найгірша смертельна аварія була в 2002 році, коли понад 300 осіб загинули під час пожежі в поїзді, який йшов з Каїру до південного Єгипту. („Associated Press“)

■ Венесуеля заборонила в'їзд делегації

ВАШІНГТОН. — Міжамериканська комісія для людських прав (IACHR) повідомила, що уряд Венесуели заборонив в'їзд її делегації, яка мала перевірити ситуацію з людськими правами в цій країні, яка вражена кризами. Натомість комісія зустрілася 4 лютого на кордоні з Колумбією з представниками громадянських організацій. Провідник делегації Есперанза Аросемена сказала, що делегація мала летіти з Панами до Венесуели, але авіолінія отримала інструкції від венесуельського режиму, що їй не дозволений в'їзд в країну. Уряд Президента Ніколяса Мадуро в минулому натякнув, що не дозволить на візит делегації IACHR, яка є автономним тілом Організації Американських Держав (OAS). Минулого року Н. Мадуро відкликав своїх делегатів з OAS, бо вона визнала провідника опозиції Хуана Гуаїдо легітимним президентом Венесуели. („AFP“)

■ Конroversія довкола освіти в Угорщині

БУДАПЕШТ. — Новий урядовий навчальний план для шкіл, який буде впроваджений у вересні, і який намагається вселяти духа національної гордості в школярах, викликає контрверсію. Наприклад, план вимагає обов'язкове читання творів націоналістичних авторів з 1930-их років. Шілард Деметер, генеральний директор Літературного Музею ім. Петефі в столиці, підкреслив у інтерв'ю для BBC: „Ми мусимо бути спроможними передати нашу спадщину майбутнім поколінням“. Колишній член Кабінету історик Золтан Ковач пояснив: „Освітні системи мають вчити про цінності угорського суспільства. А серед цінностей, які ми дуже шануємо, є ті герої, котрі допомогли нам вижити в минулих століттях“. Вивчення історії та літератури є в епіцентрі суперечок. Критики кажуть, що план не передбачає вивчення глобальної історії в цілості, а тільки ті фрагменти, які стосуються Угорщини. На комп'ютерних мережах розпочалися петиції з обидвох сторін. Дотепер зібрано 24 тис. підписів проти навчального курсу, а 23 тис. – на його підтримку. Президент Спілки угорських вчителів історії Лашло Міклоші вказав на тенденцію перехвалювати славне минуле, кажучи, що „це є викривленням історії“. У своєму зверненні про стан нації 16 лютого Прем'єр Віктор Орбан сказав, що „ключем до поступу вперед є відновлення національної самооцінки“. („BBC“)

Коронавірус в Україні

У попередніх числах „Свободи” було подано докладну інформацію про появу у світі так званого коронавірусу (COVID-19) і його швидке поширення. Станом на 10 березня у світі зареєстровано понад 114 тис. випадків захворювання, з них 4,026 закінчились смертю, у той же час понад 64 тис. осіб одужали. За межами Китаю коронавірус зафіксовано в щонайменше 100 країнах світу, в Україні зареєстровано один випадок захворювання. У США станом на 10 березня зареєстровано понад 800 випадків зараження коронавірусом, 27 хворих померли.

Щодо України можна зробити наступні висновки. Населення виявилось не готовим до появи нового захворювання, не було поінформоване про нього, що призвело до прикрих випадків протистояння урядовим діям з відвернення небезпеки. „Свобода” розповіла про ворожу зустріч 20 лютого на Полтавщині вивезених на карантин українців з Китаю, які наразі вже повернулися додому. Протести сталися також на Львівщині і у Тернополі. Панічні настрої посилювали дії ворожих провокаторів.

Водночас населення досить легко впадає у паніку, поступаючись засадами моралі і просто здорового глузду. Єдиний випадок захворювання було виявлено 3 березня на кордоні, коли чоловік з Чернівецької області з дружиною повернувся з подорожі в Італію і почувався погано. Він перебуває під медичним наглядом. Аналізи відправлено для остаточного підтвердження до Лондона. Але уже увечері 3 березня мешканці будинку, де проживає жінка, вийшли на протест і погрожували перекрити дорогу, якщо жінку не ізолюють. Під тиском громадськості жінку забрали на обсервацію до лікарні. Чи виправдана така самодіяльність?

28 лютого надійшли два повідомлення про підозру на вірус з Івано-Франківської та Кіровоградської областей. В обох випадках особи повернулися з Італії. Обстеження не виявило коронавірусу.

Коли минули перші дні страху, паніки і протестів, виявилось, що уряд не марнував часу і приготував відповідні служби до відвернення можливої небезпеки. По всій Україні у визначених медичних закладах впроваджено дводенні навчання медиків, рятувальників, представників поліції та органів місцевої влади на випадок появи коронавірусу. Україна має інфекційні відділи, близько 12 тис. ліжок в інфекційних стаціонарах, 2,000 лікарів-інфекціоністів та 5,000 інших медичних працівників, які працюють в інфекційних лікарнях та інфекційних відділах.

Посольство України в Китаї перебуває на постійному зв'язку з українцями, які відмовились від евакуації. 39 громадян України залишаються в провінції Губей.

В Італії у громадянки України теж був виявлений вірус і вона перебуває в лікарні у Неаполі, а її життя, за даними лікарів, нічого не загрожує. Ситуацію контролює Посольство України в Італії.

В Японії 27 лютого висаджено пасажирів з круїзного корабля, залога якого мала 25 громадян України. Вони пройдуть двотижневий карантин, після чого зможуть виїхати з Японії.

Навчання 70 лікарів-епідеміологів та вірусологів України включає сесію щодо інформації під час кризової ситуації. Оприлюднено рекомендації щодо реагування на коронавірус. Треба регулярно і ретельно мити руки, не торкатися обличчя, не вживати в їжу погано оброблене м'ясо, молоко і яйця. Слід утримуватися від поїздок у регіони, де є поширення вірусу, уникати контактів з хворими людьми, триматися на відстані понад метр з будь-якою людиною, яка чхає чи кашляє. Якщо людина має симптоми захворювання, вона має обов'язково звернутися до лікаря.

На сторінках тижневика ми постійно вміщуватимемо новини про це несподіване лихо, щоб кожен міг планувати своє життя, подорожі, спілкування, зважаючи на можливу небезпеку.

ІСТОРІЯ

Семена Могила розстріляли в Харкові

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – На могилі Володимира Шульгина та його друга Володимира Наумовича, учасників бою під Крутами, написано: „Немає любові понад ту, що окропила кров'ю Крути”. Ці слова стосуються двох учасників бою під Крутами, двоюрідних братів Михайла Михайлика та Семена Могили з села Глодос, відомого зятим спротивом більшовизму.

М. Михайлик був членом Ради Української чорноморської громади та організатором українзації Чорноморської Фльоти в Криму (1917-1918), поручиком авіації фльоти УНР, ад'ютантом куреня Низових Запорожців 1-ої Запорізької Дивізії Армії УНР (1920-1921), учасником бою під Крутами та обох Зимових походів. З 1920 року проживав в Сарнах Рівненської області. На жаль, його здоров'я було підірване на Волині і 1924 року від серцевого нападу передчасно помер. Залишив дружину і сина. Написав докладні спогади про бій під Крутами та свій бойовий шлях під час Визвольної війни.

С. Могила, дізнавшись про організацію Центральної Ради та появу перших національних військових формувань, поїхав до Києва і вступив на навчання до 1-ої Української Військової Школи ім. Богдана Хмельницького, де й зустрівся зі своїм другом і двоюрідним братом. Пізніше М. Михайлик, згадуючи про бій під станцією Крути 29 січня 1918 року, зауважив, що бунчужний С. Могила напередодні бою очолював розвідку. Хлопці паротягом вирушили в напрямку червоних військ і навіть захопили кількох полонених. Під час відступу з поля бою під Крутами С. Могила подбав, аби було винесено всіх поранених юнаків з його сотні, серед них ураженого в ногу Митрофана Швидуна – згодом також відомого українського старшину.

Навесні 1920 року в складі куреня Низових Запорожців, зформованого в Глодосах, С. Могила влився до лав Армії УНР, яка рейдувала під час Першого зимового походу. у 1920-1921 роках служив у 1-ій Запорізькій та 6-ій Січовій Дивізіях. З травня 1921 року працював у повстансько-партизанському штабі Юрка Тютюнника. Влітку був відряджений на Херсонщину організувати антирадянське повстання, намагався сформувати партизанський загін, а коли

Семен Могила. (Фото: Вікіпедія)

цього зробити не вдалося, переховувався у односельців.

У травні 1922 року С. Могила повернувся до Польщі, де підготував докладний звіт про свою роботу на півдні України для розвідувального відділу Генерального Штабу Армії УНР. Після доповіді поїхав на відпочинок до Сарн, де мешкав М. Михайлик, а звідти мав йти в Україну. При спробі перетину кордону у ніч із 27 на 28 жовтня 1922 року натрапив на радянський прикордонний загін, був поранений в ногу й повернувся до Сарн.

1 січня 1923 року С. Могила мав перевірити благонадійність колишнього сотника Армії УНР, учасника Другого Зимового походу Дашенка, який за радянською амністією повернувся до СРСР і влаштувався викладачем до Харківської школи червоних старшин. На поміч С. Могили призначили Івана Вишнівського. Вони затесалися в групу контрабандистів з Польщі, яку до кордону супроводжував М. Михайлик. Там брати попрощалися. А вже наступного дня радянські прикордонники у містечку Судилкові під Ізяславом затримали усю групу.

24 серпня 1923 року справу С. Могили передали на розгляд надзвичайної сесії Харківського губернського суду. Понад пів року він провів у камері смертників харківської в'язниці. С. Могила розстріляли в Харкові у ніч із 22 на 23 березня 1924 року. Йому так і не судилося дізнатися, що М. Михайлик написав спогади про бій під Крутами, де згадує і про його участь у тому нерівному герці.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

Fax (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda”.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ”

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040
	Fax (973) 644-9510
	E-mail advertising@ukrweekly.com
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040
	E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода” або його видавця.

СКУ закликає новий уряд України дотримуватися курсу реформ

Світовий Конгрес Українців 6 березня видав наступну заяву.

У зв'язку з розпуском обраного півроку тому уряду та звільненням Генерального прокурора Президентом Володимиром Зеленським, Світовий Конгрес Українців закликає новопризначеного Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала та його новий уряд дотримуватися курсу реформ та євроатлантичного напрямку.

СКУ дотримується позиції, що інтереси України та українського народу повинні бути понад усе. Довіра до уряду, незалежність судової системи і недоторканість демократичних інститутів є ключовими для успіху України. Українська держава ризикує втратити підтримку міжнародних партнерів, якщо її політичні лідери перестануть дотримуватися принципу верховенства права, будуть використовувати правосуддя у політичних цілях та не зможуть повноцінно впровадити

необхідні демократичні та економічні реформи.

„Світовий Конгрес Українців докладає всіх зусиль для посилення України як успішної, демократичної, європейської держави. Ми стоїмо з народом України, який захищає свою територіальну цілісність і суверенітет в ході триваючої російської військової, політичної та економічної агресії. Надзвичайно важливо, щоб обрані та призначені державні діячі продовжували позитивний курс реформ, дотримуючись верховенства права, поважаючи права людини та уникаючи політично мотивованого правосуддя“, – заявив Павло Грод, президент СКУ.

Світовий Конгрес Українців продовжить стежити за діяльністю політичних лідерів, щоб переконатися в дотриманні принципу верховенства права та у подальшій успішній реалізації євроатлантичного вектору розвитку України.

Вивчаймо українську мову!

Доктор філологічних наук, академік, професор Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, член Національної комісії України з питань правопису Олександр Пономарів відповідає на запитання читачів.

В українських перекладах зустрічається калька з англійської мови навіжений, безумний, як капелюшник. Наскільки виправдане використання цього порівняння?

З ким українці порівнюють навіжених, безумних, божевільних? Принаймні не з капелюшником. Часом кажуть навіжений, мов із пекла вилетів. Слово навіжений нерідко входить до порівняльних конструкцій – кричить, як навіжений, біжить, як навіжений.

Який варіант обрати для назви автономної області в Таджикистані: Горно-Бадахшанська, Гірничо-, Горно- чи Гірсько-Бадахшанська?

Найбільше підходить Гірсько-Бадахшанська, оскільки маємо такі сполуки: гірський хребет, гірський віск, гірський кришталь і подібні.

Чи є слушним вислів „на даний момент“, „на дану мить“? Чи замість нього варто використовувати „цієї миті“?

Даний тут не пасує зовсім. Можна казати: цієї миті, у цю мить.

Деякі мовознавці та мовознавиці в родовому відмінку вживають форму імени, хоча чинний правопис дозволяє варіативне закінчення на -и тільки для іменників на -ть, а також слів: любов, кров, сіль, осінь, Русь, Білорусь.

Традиційно і за харківським правописом іменники ім'я, плем'я, вим'я, тім'я в родовому відмінку мали закінчення -и: імени або ім'я, племені або плем'я, вимени або вим'я, тімени або тім'я; в давальному відмінку -і: імені, племені, вимені, тіме-

ні. Через це окремі мовознавці й застосовують закінчення -и в родовому відмінку згаданих іменників.

Нова редакція правопису, всупереч здоровому глуздові, не взяла до уваги цієї особливості й залишила скрізь -і.

Часто можна почути від спортсменів, які займаються тріатлоном, що вони тріатлети, а не тріатлоністи. Поряд із тим, спортсменів, які займаються біатлоном, прийнято називати біатлоністи, а не біатлети. Тож як правильно?

Правильно тріатлоністи.

Нещодавно Інститут мовознавства ім. Олександра Потебні опублікував пропонування переклад деяких фемінітивів, що позначають фах. Пропонують уживати жінка-математик, жінка-географ і жінка-хімік, що, на думку читачів, є штучними та нежиттєздатними в розмовній мові. Чи можна утворити прийнятні фемінітиви від вищезазначених слів?

Пропоную такі: математичка, хімічка, географиня.

Чи є слово недооформити в українській мові, наприклад, недооформити страховку?

Є дієслово недоодержати, то може бути й недооформити: недооформити страхування.

Чи правильно казати „намітити орієнтири“?

Краще – накреслити орієнтири.

Який рід слів Apple, Comfy, Hotline? Правильно казати Apple випустила чи випустив?

Залежить від вас: якщо ви говорите про компанію, то випустила. Якщо маєте на увазі бренд, то випустив.

Чи правильно казати „ще доступніший“?

Правильно.

(Закінчення на стор. 17)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Якою мовою нам говорити?

В „Свободі“ 31 січня була вміщена стаття Марти Госовської „Про мову української діаспори“. Головна ціль авторки статті – це приниження „діяспорної“ мови, якою читачі „Свободи“ користуються, та вихваляння малоросійського суржика в Україні і в діаспорі.

Стаття М. Госовської мене справді приголомшила. Її окреслення: „діяспорна українська мова – це щось на кшталт скаменілих викопаних решток, які промовисто роповідають про те, якою була мова, скажімо, сто років тому“.

Щось подібного можна сподіватися лише від росіян або наших малоросів, які і тут говорять „на руском язике“.

Авторка статті насмішувато цитує свою тету, яка називала аеропорт летовищем, а канікули – вакаціями. По всіх ознаках тета говорила українською мовою, а не „суржиком“.

Я є з Полтавщини, з Гадяча. Століттями нам вбивали в голови ворожу нам російську мову, то ж ми подібно як і авторка статті, казали „аеропорт“ та „канікули“.

То ж коли ми, „східняки“, зустрілися з галичанами в таборах Німеччині, багато слів і для нас і для них не були зрозумілі. Мої приятелі галичани подарували мені галицько-полтавський словник, в якому пояснюють, що „пательня“ – то „сковорода“, „вакації“ – то „канікули“ і т. д. Це був вияв приязні, гумору, а не презирства чи приниження.

Мені незрозуміло, чому авторка вихваляє суржик та бачить потребу його вивчати. Мовляв, він „вартий

ста дисертацій“. Чому наслідки мовної політики Росії в Україні, у висліді якої суржик підмінює українську мову, заслуговують на „100 дисертацій“, а про очищення і вивчення української мови в Україні і згадки немає.

Натомість авторка вказує, як буде видозмінюватись і асимілюватись діяспорна українська мова в англійських країнах поселення. На жаль, англіцизм помітний не тільки в „діяспорній“ мові, але й в мові України, чого, на жаль, авторка не помічає. Там іде процес заміни українсько-російського суржика на українсько-англійський. На сторінках „Української правди“, які можна прочитати в інтернеті, бачимо такі слова як „пресувати“ – тиснути, натискати, або „анонсувати“ – оголошувати, повідомляти та їм подіні словотвори. Іде процес заміни російсько-українського суржика на англійсько-український суржик. При тому багато наших малоросів називає цей суржик „сучасною українською мовою“. Напевно, в скорому часі знайдеться хтось, хто проголосить новий суржик „вартим 100 дисертацій“.

Такі сумні думки виникають при читанні статті М. Госовської. Але, будучи оптимісткою, я вірю, що в Україні і в діаспорі знайдуться науковці, які дбатимуть про чистоту української мови і напишуть якщо не сотню, то багато дисертацій про те, як очистити українську мову від усіх суржиків.

Алла Легка-Герець,
Ратерфорд, Нью-Джерсі

Бережімо мову батьків

Коли я прочитала дві статті на тему української мови в „Свободі“ 31 січня, які були такі протилежні одна від другої – я надіялась, що хтось з наших діяспорних мовознавців зареагує на другу статтю Марти Госовської. Я втішилася, прочитавши реакцію Лева Іваськова у „Свободі“ 21 лютого і вповні згоджуюся з його думками.

Хоч я не мовознавець, але тема української мови мене цікавить і тривожить вже довгий час. Читаючи пресу з України, постійно знаходжу там не тільки русизми, але щораз більше англійщини. Коли пишу про це до поодиноких газет, звичайно, відповіді немає, або як є, то все та сама – немає відповідних українських слів.

Вже довгий час записую такі чужі слова в українській пресі, на які є відповідні українські, і дотепер збрала понад 15 сторінок заанглійчених слів. Ось кілька речень з такими сло-

вами: „Ющенко лідирує в рейтингу“, „Юлія Тимошенко фінішувала в точці старту“. Також подаю тільки декілька заанглійчених слів – краудфандинг, фандрейзинг, сайт, бренд, спікер, тренінг, офіс, дизайн, дилер, імідж, ремарка, ремінісценція, і так далі.

В діаспорі ми вживаємо слова кошиківка, копаний м'яч, відбиванка, а на Україні – баскетбол, футбол, волейбол. На Україні вживають німецьке слово фрукт, а ми – овоч, в нас городина чи ярина, а в Україні овоч – з російського овощ. Наше авто або автомобіль – в Україні машина.

Діаспора за понад 70 років не допустилася до такого засмічення української мови і моє покоління вдячне нашим батькам за їхній труд, щоб прищепити нам любов до української культури й мови.

Оксана Кузишин,
Фордс, Нью-Джерсі

Передплачуйте і читайте „Свободу“

- 127 років на службі діаспорі
- найповніша інформація з життя українських громад в Америці
- електронний архів – www.svoboda-news.com

Відділ передплати: 973-292-9800 дод. 3040

Річна передплата – \$90.

Додайте лише \$5 і матимете обидві версії – паперову і електронну

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Патріотичні зустрічі польських українців

Василь Шляхтич

ЗЕЛЕНА ГУРА, Польща. – 19 лютого Об'єднання українців у Зеленій Гурі запросило музичний гурт „Широкий лан“ до клубу „Пекарня тихої жінки“.

Присутні почули чудовий концерт Святослава Бойка та Олександра (Сашка) Козинця, які виступили з патріотичними і народними піснями. Звучали також партизанські пісні і українські народні пісні з Лемківщини. Вхід на зустріч з артистами з України був безкоштовний, прийшли близько 100 осіб.

Присутні купували після концерту диски з піснями „Широкого лану“. Частина грошей з продажних дисків призначена на лікування і допомогу військовому кулеметникові Вадимові Ушакову, який був поранений у 2016 році, коли захищав Україну від промосковських сепаратистів. Про нього багато теплих сказав С. Бойко, який також був захисником України.

21 лютого в домі Об'єднання Українців Польщі був показаний фільм „Заборонений“ про життя і трагічну смерть великого, одного з найбільших поетів післявоєнної доби Василя Стуса. Режисера Романа Бровко запросив до Зеленої Гури Ігор Магас, а допомагали йому друзі, згуртовані при домі Об'єднання „Файній Зеленій горі“.

Р. Бровко зробив цей фільм, спершись на історії життя і боротьби В. Стуса, написаної Сергієм Дзюбою і Артемієм Кірасоновим. У фільмі показані

Учасники концерту музичного гурту „Широкий лан“. (Фото: Ігор Магас)

слідство в радянській Україні, слово невдалого захисника, перебування В. Стуса в радянських казематах. Про створення фільму розповів Р. Бровко після показу.

У 1989 році було створено Фонд ім. В. Стуса. Одним з перших отримав премію Фонду правозахисник і поет Микола Горбаль з Лемківщини, якого у 1945 році разом з родиною було насильно вики-

нуто тодішньою владою з рідної землі в Україну.

Премію ім. Василя Стуса було призначено у 2010 році жителю Зеленої Гури, воїнові УПА, а колись в'язневі сибірських таборів та одному з організаторів Норильського повстання св. п. Степанові Семенюкові за книжку-спогад „І гинули першими“. С. Семенюк упокоївся у минулому році, проживши майже 100 років.

У Буенос-Айресі розпочали вивчення української мови

БУЕНОС АЙРЕС, Аргентина. – 7 березня у центральному відділі Українського культурного товариства (УКТ) „Просвіта“ в Буенос-Айресі розпочався навчальний рік та курси з української культури. Пресовий референт „Просвіти“ Хав'єр Апонюк Савич повідомив: „З великим ентузіазмом зустрілись учні, вчителі та гості свята Першого дзвінка“. Під час урочистої церемонії відкриття навчального року присутні вшанували пам'ять загиблих у боротьбі за територіальну цілісність України, а також згадали про боротьбу УПА та її провідника Романа Шухевича.

Представники „Просвіти“ Роман Данилишин та Ольга Демчук представили вчителів, які тиждень за тижнем відповідатимуть за навчання та виховання з різних аспектів української культури. Зокрема, курси проводитимуть Ансамбль українських танців „Просвіта“, Українська капеля бандуристів „Тарас Шевченко“. Відбудуться семінари з української вишивки, українських народних ремесел та української літератури.

„Укрінформ“ Учасники свята Першого дзвінка в Буенос Айресі. (Фото: Юрій Данилишин)

Ізраїль очима фотографа з Одеси

Світлана Глаз

КАРМІЕЛЬ, Ізраїль. – Вперше в Карміелі, що в самому серці Галілеї, впродовж лютого відбулась виставка „Галілея в фокусі“ фотографій професіоналів та аматорів цього виду мистецтва, які приїхали в єврейську державу з різних країн світу. Серед восьми учасників – Ігор Воровський, який приїхав з Одеси і протягом 16 років фотографує природу, людей, історичні місця Галілеї, куточки міста. Другу доньку фотомистця, яка народилася в Ізраїлі, назвали на честь міста – Кармієла.

На виставці представлено чотири роботи І. Воровського, які вибрало журі: „Коні“, „Арафатка“, „Туман“, „Поле“.

І. Воровський розповів, що він особливо любить фотографувати дітей, коли вони не позують, а щирі і безпосередні під час гри, навчання, фізичних вправ, танців. Також місцеві події

Ігор Воровський

українського життя. І. Воровський приїхав з родиною у 2004 році, а батьки у 2006-му. Батько відразу почав співати в місцевому ансамблі. Керівник його Зінаїда Гуревич з Києва, безмежно закохана в Україну, організовує заходи, присвячені Україні. Вечорниці були не лише в Українському культурному центрі Ізраїля, але і на сценах багатьох міст країни.

Спочатку І. Воровський фотографував батька, який співав в українському одязі, потім увесь колектив. Тепер донька стала учасницею дитячого колективу естрадної пісні. К. Воровська та інші члени дитячого гурту вже втретє брали участь у міжнародних фестивалях української творчості і були переможцями.

Любов до фотографування прийшла від дідуся. Анатолій Єфімов був відомим фотографом в Одесі. Почав знімати ще в школі, коли йому купили фотоапарат „Зеніт“.

Українські блогери...

(Закінчення зі стор. 3)

вий національний інформаційний продукт“, – йдеться у маніфесті спілки.

Серед цілей деклярують також розвиток українського блогерства, підтримку блогерів-початківців, зміцнення партнерства блогерської спільноти з українськими ЗМІ та експертним середовищем.

Серед блогерів, які приєдналися до спілки – Марк (канал „Таки да киевская хунта“), Ігор Вадимович (канал „Одесская ХУНТА“), Сергій Іванович (канал „Киевская Русь“), Микола Рушниця, Олесь Мигун („Дід Олесь“), Юрій Гудименко, Нестор Воля.

До роботи над маніфестом спілки залучалися юрист-міжнародник, Надзвичайний і Повноважний Посол України Володимир Василенко та Сергій Квіт, експерт Національного університету „Києво-Могилянська академія“, голова Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

НОВІ ВИДАННЯ

Розповідь про страждання Василя Стуса

Левко Хмельковський

„Справа Василя Стуса. Збірка документів з архіву колишнього КДБ УРСР“. Упорядник Вахтанг Кіпіані. Харків. Видавництво „Vivat“. 2019. 688 стор.

Упорядник збірки Вахтанг Кіпіані виконав велике архівне дослідження. Книга містить документи з архіву колишнього КДБ Української РСР про судові справи поета Василя Стуса, листи поета з тюрми, спогади його рідних та друзів. В. Стус став легендою боротьби проти комуністичного режиму. Його ім'я тепер відоме в усьому світі. Але значно менше людей знає про його життя, боротьбу і трагічну загибель. Документи збірки виповнюють цю прогалину.

Відразу можна було передбачити величезне зацікавлення книгою. Вийшло вже чотири накладу, а книгу продовжують купувати. Вже продано близько 9,000 примірників. Для української книги це щось феноменальне. Книгу презентували у США та Канаді.

У книзі докладно подано матеріали другого слідства і суду 1980 року. Процес 1972 року представлений вироком і останнім словом В. Стуса. Подано також велику публікацію про нього у районній газеті на Колимі, яка стала основою для другого звинувачення, спомини політв'язнів. Завершують книгу 12 нотаток з таборового зошита В. Стуса, по суті передсмертних.

З наведених документів постає процес політичного змушнення поета. У 1972 році останнє слово на суді він почав запевненням: „Усе своє життя я був певен того, що стояв, стою і скільки житиму стоятиму за радянську владу, за єдино справедливу комуністичну форму взаємин між людьми, за соціалізм як найвищий соціальний ідеал, який витворило людство, починаючи від Кампанелли і Томаса Мора і закінчуючи Марксом, Енгельсом, Леніним“. На другому слідстві В. Стус взагалі відмовився відповідати на запитання слідчого, а після суду звернувся з заявою, у якій писав: „Я вимагаю розглянути в судовому засіданні головне питання – злочину, скоєного КДБ УРСР перед укра-

їнським народом, його культурою, я вимагаю судити КДБ УРСР як терористичну організацію гестапівського типу, що підлягає нюрнберзькій юрисдикції, питання ж про свою винність я відкидаю як абсурдне“.

У нотатках він писав: „Більшовики, оглушивши народ своєю репресивною пропагандою, виробили побудовану на винятковому лицемірстві методу. Факти ніколи не перевіряються, за аргументи правлять більшовицькі версії фактів“.

Суворо критикував В. Стус пристосуванство ряду українських літераторів, зокрема „бездарного Яворівського“, „капітулянта поезії Драча“, „балачку тіточку Дзюбу“, Дмитра Павличка, причетного до засудження Юрія Бадзя („Цікаво, як почуває себе Павличко, коли тепер Ю. Бадзьо в неволі?“).

Окремий розділ присвячено голосній нині справі адвоката Віктора Медведчука на процесі В. Стуса. В. Стус оцінював появу адвоката В. Медведчука як частину процесу свого засудження: „Мені другий прокурор у цій справі не потрібен“. В останньому слові 17 грудня 1979 року він сказав: „Пасивність мого адвоката Медведчука в захисті обумовлена не його професійним профанством, а тими вказівками, які він одержав згори, і підлеглістю: він не сміє розкривати механізми вчиненої проти мене провокації. Адвокатська участь у таких справах зведена нанівець – це ще одне свідчення відсутності в СРСР інституту адвокатури при розгляді політичних справ, де садять людей „інакодумуючих“.

В. Кіпіані запитує: „Чи міг адвокат (будь-який) врятувати підзахисних Стуса чи Литвина? Чому ми не цікавимось прізвищами суддів, прокурорів, чому не можемо пробачити конформізму, пристосуванства лише шістьці комуністичної системи Медведчукові?“

Між тим, у серпні минулого року В. Медведчук подав позов до суду проти В. Кіпіані та видавництва „Vivat“ з вимогою заборонити розповсюдження книги. Але цей позов В. Медведчука лише підіграв зацікавлення книгою з раніше засекреченими матеріалами у справі В. Стуса. В. Кіпіані наголосив, що В. Медведчук „не має права вето на інтерпрета-

цію життя Стуса“.

У книзі є свідчення колишніх в'язнів Василя Овсієнка та Леоніда Бородіна про загибель В. Стуса. Власне, причина його смерті невідома. Обидва свідки розглядають дві версії: вбивство ударом нар (полиці для снання), які чомусь впали з кріплень серед дня на В. Стуса, і серцевий напад. Вони, а також Левко Лук'яненко відкидають можливість самогубства В. Стуса. В. Овсієнко написав: „Загадку загибелі В. Стуса знають виконавці. Деякі з них випадково скоро померли. Знають замовники, і деякі з них ще досі живі. Але вони до злочину не признаються“.

У книзі вміщено копію повідомлення „Свободи“ про арешт В. Стуса з його зображенням. Подано також пояснення видавництва „Vivat“: „Придбати книжки за видавничими цінами та подивитися детальну інформацію про інші видання можна на інтернет-сторінці: www.vivat-book.com.ua“.

В Сербії видана історія України

Богдан Ліський

Минулого року сербською мовою в Сербії вийшла книга „Kratka istorija Ukrajine“ („Нарис історії України“) Аркадія Жуковського та Ореста Субтельного, видана Міністерством закордонних справ України. Автори і книга добре відомі в Україні та в українській діаспорі. Книгу переклали з української мови на сербську мову Янко Рамач та Анамарія Рамач-Фурман та надрукувало видавництво „Данас Дан Граф“ з Белграда накладом 600 примірників.

Видавець опублікував біографії її авторів, а також пояснив сербським читачам причину її появи: „Публікуючи „Нарис історії України“ Жуковського та Субтельного ми хотіли представити сербській науковій та широкій громадськості працю, яка розповідає про українську історію з точки зору загальноприйнятої сьогодні в Україні. Автори вважають, що не існує єдиної „загальної російської“ історії та культури, але є історії та культури окремих східноєвропейських народів, та що не можна говорити про нову, молоду українську націю та нову державу. Їхня праця ґрунтується на думці, що Київська держава, право і культура були творінням однієї нації, українсько-русинської, а Володимиро-Московська – іншої, великоросійської“.

Необхідність видання „Нарису історії України“ сербською мовою відчувалася давно. Щоб читачі це ліпше розуміли, слід коротко пояснити в декілька фрагментів, хто такі серби, про українсько-сербські відносини, тобто в якому середовищі та в якій ситуації вийшла ця книга, про сербське русофілство та проблему термінології у сербській мові щодо історії східних слов'ян.

Серби – невеликий південнослов'янський народ. Їх є близько 7.2 млн. в Сербії та Республіці Сербській, яка є в Боснії та Герцеговині, і вони в шість-сім разів менші, ніж український народ. Проте серби себе ототожнюють з великоросійським народом і люблять розбиратися з проблемами найвищої світової політики. Вони навіть мають подібні політичні цілі, як нинішня Росія. Їхнє бажання – зробити нову державу Велику Сербію, приєднавши дві третини Хорватії, Боснію та Герцеговину, Чорногорію, Косово та Македонію, тобто іншими словами, об'єднати в одну країну всі території, на яких проживають або колись жили серби. У росіян є бажання об'єднати „русскій мир“, тобто усіх, хто говорить російською мовою.

Серби перебували у турецькому ярмі 489 років, але це ніколи не порівнюють з 337 років перебування України в ще тяжчому російському ярмі.

Контакти українських предків із сербами розпочалися давно. Растка Неманича (бл. 1175-1236), молодшого сина великого сербського правителя Стефана Немане, взяв до монастиря на Афоні „русин родом“, – написав його біограф Феодосій. Пізніше Растко був проголошений святим Сербської православної церкви як Святий Сава.

Українсько-сербські культурні зв'язки були дуже інтенсивними у XVII-XVIII ст. Українські вчителі приїжджали до сербів у Карловце. Українець Мануїл Козачинський – автор першої сербської драми. Багато сербів ходили до школи в Києві. Книги привозили серби з України. У той час українці здійснювали великий вплив на літературну мову сербів, сербську поезію та прозу. Вплив українців на сербське мистецтво та церковну музику також був великим. (Книга: „Ukrajinsko-srpske veze

Книга „Kratka istorija Ukrajine“

u doba baroka“, Jevgenij Paščenko, Banja Luka, 2015) У XVIII ст. імперська Росія поселяла сербів на козацьких землях України. Понад 50 тис. сербів переїхали туди і в 1752 році була створена адміністративна одиниця Нова Сербія і в 1753 році Слав'яно-Сербія. Вони існували до 1764 року. Про сербів історик Євген Крамар (Горохів, Україна) у своїй праці „Сторінки літопису українсько-сербських зв'язків XVIII століття“ написав: „Серби, як

(Закінчення на стор. 16)

LONG TERM ANNUITIES

4.00%*
9 YEAR

3.75%*
7 YEAR

3.25%*
5 YEAR

*FIRST YEAR RATE
ALL ANNUITY RATES
SUBJECT TO CHANGE
NOT AVAILABLE
IN ALL STATES

CALL US TODAY!

888-538-2833

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • WWW.UNAINC.ORG

SAVE THE DATE

FOR THE BIGGEST AND BEST FESTIVAL IN THE USA!

JULY 10 - 12, 2020

PHOTO CREDIT: C. SYZOMENKO

SOYUZIVKA HERITAGE CENTER
216 FOORDMORE RD, KERHONKSON, NY 12446
WWW.SOYUZIVKA.COM • 845-626-5641

ПРЕМ'ЄРА

Русалка Водяна (Катерина Яворська) та Той, що греблі рве (Петро Лотоцький) у виставі 1 лютого.

Аврора Гунько в ролі Мавки та Іван Бернацький в ролі Лісовика. (Фото: Степан Слуцький)

„Лісова пісня“ у Нью-Йорку

Мирослава Роздольська

НЬЮ-ЙОРК. – Виставою-феєрією „Лісова пісня“ за одноіменною п'єсою Лесі Українки, яка відбулася 1 і 2 лютого в Українському Народному Домі в Нью-Йорку, театр Івана Бернацького вкотре заявив, що є небуденним явищем в історії сучасної української діаспори Америки. Майже 20 років ми спостерігали, як крок за кроком, від театру одного актора Народного артиста України І. Бернацького, у співпраці із аматорами сцени, він зростав до рівня великого злагодженого колективу.

Прем'єра засвідчила також, що два останні роки напруженої праці над виставою „Лісової пісні“, коли відточувався кожен рух, кожна репліка, манери і стиль, розроблялись костюми, стали особливо плідними у творчому пляні для цього колективу. Яскраві декорації, цікаві режисерські знахідки, бездоганна гра акторів – вражали.

Майстерно відтворені живі образи чи то реалістичні, чи сюрреалістичні у світі, який намагається знівелювати душу людини, зламати її, зробити глухою, незрячою, щоб жити задля матеріальних благ, забувши про істинну вартість Божого творіння, стали проєкцією на сьогоднішній день. Як вічний пошук до розуміння

глибоко прихованої нашої людської сутності – занурення у потаємні закутки душі, підсилювала й алегорична мова Лесиних „чистих“ і „нечистих сил“. Модерна Леся Українка звучала сильно по-новому. Вона ж бо продовжує словом будити дух нації, бо, як і її Мавка, „має в серці те, що не вмирає“.

Мавка на сцені театру І. Бернацького, за його ж режисерським задумом – не одна – їх три. І зіграли їх три різні артистки, як три різні світосприйняття, як три инакшості в одній особі.

Юна Мавка, яка вперше закохалася, як пташка у польоті, як жива природа, у якій все прекрасне: і сонце, і вітер, і вода, і земля. Окрилена щастям кохати і бути коханою, вона майже не торкається землі. Артистка Аврора Гунько у балетках не ходить, а танцює на сцені. Вона легко, як балерина, пливе, злітає. Її пишне плаття, в прекрасній гамі лагідних кольорів, в гармонії зі станом її душі. Ніжна, та коли щось загрожує її почуттям – сильна. Без вагань дає відсіч Перелеснику. Його образ весь у червоному, як символ агресивної впевненості у своїй перемозі, цікаво відтворює актор Сергій Тарнавський.

Зустріч Мавки з Лукашем (артисти Андрій Бейник – 1 лютого і Петро Лотоцький – 2 лютого) сповнена осо-

Юна Мавка (Аврора Гунько) та Лукаш (Андрій Бейник).

бливою енергетикою радісних емоцій, ніжних, теплих, як дотик променів весняного сонця. Вони охоплюють весь простір, переливаються як джерельна вода. Вся природа розквітає, наповнюється музикою голосів пташиного хору. І це так майстерно у повній співзвучності відтворено, що і глядач переноситься у той ліс, насолоджується його звуками, пахощами. За таке цікаве музичне і звукове оформлення вистави подяка Андрієві Бейнику, звукооператору Стасу Терентьєву, а за неймовірно прекрасне освітлення нічного неба – Ніні Терентьєвій.

П. Лотоцький у ролі Лукаша по-чоловічому стриманіший у виявленні своїх почуттів, аніж Лісова красуня, яка його полонила. Він зіграв також на початку вистави і Того, хто греблю рве. В обидвох образах пластичний. Але в тан життя вступає значно обережніше, аніж Мавка. Він тільки на короткий час намагається звільнитись від того, що тяжіє над ним, навіть ходить вверх ногами, виявляючи у такий спосіб свою радість, і, можливо, свій намір жити по-іншому, але це не природньо для нього. У

(Закінчення на стор. 14)

Три Мавки (зліва: Ірина Пришляк, Ольга Панько та Аврора Гунько) з'єдналися в образі Долі.

Куць (Зевс Зелевський).

Килина (Христина Місюк), Лукаш (Андрій Бейник) та Мати Лукаша (Людмила Грабовська).

ПОДОРОЖІ

Вітрильник „Еней“ поборює Тихий океан

Продовжуємо публікацію нотаток працівника „Свободи“ Ігоря Пилипчука, які здійснює самотню подорож довкола світу на човні-вітрильнику „Еней“.

2 лютого. Початково я планував почати рух завтра, 3 лютого. Хотілося роздивитися місто Ушуаю, на півдні Аргентини, відвідати відомий музей-тюрму, кілька ресторанів. Але погода змінилася на краще, і я змінив рішення.

В перший день пройшов 25 миль і ночував в калеті Олла, вчора – 15 миль ночував в калеті Юлія, прив'язувався до берега, сьогодні – 40 миль і зупинюся в калеті Сільва. Калета – це маленька затока.

В Ушуаї познайомився з німцем Майклом (сусідній човен), який подорожує з родиною – жінка і двоє дітей, з Сергієм з Петербургу і його командою – він вже другий раз обходить довкола Землі. Вони і кілька інших човнів відвідують Антарктику.

Познайомився з місцевою громадою – вони запросили нас з Сергієм на зустріч з приводу 200-ліття відкриття Антарктиди, яку провели в приміщенні Аргентинських ветеранів Мальвінської війни.

Громада змішана – росіяни і українці. Їх тут так мало, що вони не діляться на національності – 10-15 осіб.

8 лютого. Після проходження першої частини каналів, є кілька місць на шляху до Пуерто Монт, у Чіле, першого міста на північ від Бігел-каналу, приблизно 600 миль, де треба вийти в океан. Перше місце, яке треба обійти, називається Ісла Десолейшен. Після цього можна далі плувати по каналах на північ.

Якраз в ці дні було дуже мало вітру, можна йти під мотором. Я почав планувати, скільки миль можна пройти в океані, якщо йти вдень і вночі два дні, і де повернутися в канали.

Заглох генератор. Завівся нормально, але став через пів хвилини. Якщо він не заведеться, то я не зможу опріснити воду. Але певний запас води маю, повинно вистачити.

Ішов всю ніч. На другий день миль, за 20 миль від Ісла Десолейшен, перестав працювати двигун. Це серйозніше, ніж генератор. Вітру не було і човен залишився некерованим біля

скель, вздовж яких іде океанська течія. Не гаючи часу, витягнув ключі і на велику радість після першої спроби видалити повітря з систем подачі палива до циліндрів старенький „Перкінс“ завівся.

Моя радість тривала недовго. Через три години я відчув поштовх. Швидкість зменшилася і з'явилася вібрація позаду човна, там, де гвинт. Ніби він зачепив щось важке. Виглянув за корму – справді, плавали великі шматки чогось невідомого. Більше схоже на масивні морські водорості. Двигун працював, але тяги не було. Спробував задній хід, сподіваючись, що водорості, які намоталися на гвинт, можуть його звільнити. Не вийшло. Через хвилину двигун зупинився.

Спроби завести були безплідні. Заряд батарей зменшувався з кожною спробою. Враховуючи, що генератор також не працював, тобто підзарядити акумулятори нічим, це ускладнювало ситуацію і я припинив спроби завести двигун.

Течія повільно наближала човен до скель. Я спробував весло – але човен занадто великий для веслування. Спробував рухати руля зі сторони в сторону, але це дало мало користі. Останній порятунком – надувний човен і підвісний мотор, який я не вживав з початку подорожі.

На щастя, під вечір подув вітерець з берега. Достатній, щоб помаленьку відсунути від скель. На ранок небезпека бути викинутим на скелі відійшла в сторону.

Тепер виходу не було – треба йти під вітрилами в океані, маючи на борту 420 літрів додаткового пального для непрацюючого двигуна. В каналах без двигуна не можна. Можливість ховатися від вітру в затоках відпадає.

Наступні два дні – безвітря, яке тримало мене в постійній напрузі через близькість скель і течію. Але це дало змогу ще раз подивитися на проблему генератора і двигуна. Перший вдалося запустити – проблема виявилася в запобіжнику, який виглядав цілим, але чомусь струм не

Ігор Пилипчук на своєму „Еней“ долає води Тихого океану.

„Еней“ в бурі з вітром швидкістю 50 вузлів.

проводив. Двигун не завівся. Три рази прокачував систему подачі палива – безрезультатно. Маю підозру, що там щось серйозніше.

На всякий випадок зателефонував до Роксани – управительки яхт-клубу в Ушуаї і спитав, що робити у крайньому випадку. Вона сказала, що викликати катер з Пуерто Арени – містечко посередині проходу Магелана – буде дуже дорого. Іноді чилійська військова флота може допомогти, але на той час вона не знала, як з ними зв'язатися.

Вирішення йти під вітрилами на північ, в сторону Пуерто Монт. Там яхт-клуб і повинні бути механіки.

Сьогодні вітер, але, на щастя, не дуже сильний – до 30 вузлів. Я тримаюся біля берега – тут вітер слабший. Вночі буде підсилення вітру, але завтра повинен бути якраз добрий.

10 лютого. Вчора почав рухатися на захід – в океан від берега. Через півтора-два дні показують досить сильний вітер з північного заходу, можливо з заходу. Якщо залишусь біля берега, він може скинути „Еней“ на берег.

Човен важкий і рухається повільно і неохоче. 450 літрів додаткового дизельного пального в каністрах, прив'язаних до палуби, яких по іронії долі я не можу використати, ще більше сповільнюють рух. Сподіваюся вони комусь згодяться в Пуерто Монті.

Мій план полягає в тому, щоб відійти від берега максимально далеко до того, як почнеться сильний вітер. Тоді матиму запас часу і відстані для дрейфу.

До Пуерто Монт 550 миль, якщо міряти по прямій лінії. На півдорозі до нього є затока Пенас. У разі крайньої необхідності, якщо не зможу справитися з човном через сильний вітер, там є місце, де можна закоритися. На відміну від вузьких бухточок, з затоки можна вибратися під вітрилами, коли вітер стихне. Але це

план на крайній випадок.

Небо хмарне. Майже весь час сиджу всередині, бо холодно. Через брак сонця акумулятори, вірніше один з них, яких приєднаний до єдиної тепер сонячної панелі, не заряджається. Час від часу запускаю генератор, щоб підзарядити акумулятори. Допомагає, але не дуже, бо зарядний пристрій подає 10 ампер на годину. Щоб зарядити 200-амперовий акумулятор треба багато часу.

13 лютого. Триденний шторм. Ніч і день вже минули. Як і передбачалося, вітер 30 вузлів, хвилі – три метри висотою. Відстані від берега, яку я набрав за останні два дні, не вистачає для безпечного проходження біля берега. Годину тому зробив поворот і йду назад. Інакше посеред ночі опинюся біля берега, а вітер з океану. Пройду до вечора і знов поверну.

Сиджу, впершись ногами в стінку, щоб не з'їжджати, слухаю завивання вітру і стукіт хвиль об корпус човна. Хвилі б'ють надзвичайно сильно. Час від часу все перелітало з одного боку на інший. Періодично вода заливає палубу і заходить всередину через вентиляційні отвори. Внизу всередині човна чути хлюпання, а на великих нахилах вода навіть виступає на підлозі. Періодично вітер підсилюється ще більше і робить ситуацію досить брутальною. Кілька разів удари хвиль кинули мене поперек човна – не зміг втриматися. До фізичного навантаження додається психологічне.

В таких випадках залишається тільки молитися, щоб витримав таке-лаж і вітрила. Кажуть, що той, хто не був в морі під час шторму, ніколи по справжньому не молився.

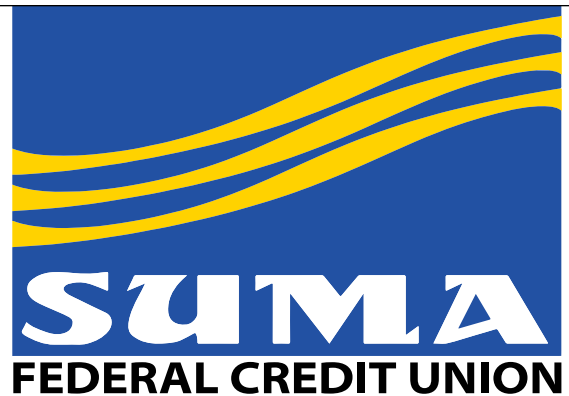
15 лютого. Перші два дні шторму були вступні. Справжня дія відбулася вчора, на третю ніч, з восьмої вечора до восьмої ранку.

Я настроїв вітрила, виходячи з

Шлях „Енею“ з листопада 2019 року по середину лютого 2020 р.

(Закінчення на стор. 18)

ОТРИМАЙТЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ СЬОГОДНІ!

ЩАСЛИВОЇ ПОДОРОЖІ

3

ВИГІДНИМ КРЕДИТОМ НА МАШИНУ

НИЗЬКИЙ ВІДСОТОК

1.99% APR*

ДО 48 МІСЯЦІВ

100%
фінансування
для
кваліфікованих
позичальників

Like us on
Facebook

* APR = Annual Percentage Rate. This is not a guarantee of credit. An application and approval is required. All loan rates are based upon member's credit worthiness at time of application and the term of the loan. Your rate may be higher and rates are subject to change without notice. Used vehicle loans are based on the age of the vehicle and term of the loan. Visit us at www.sumafcu.org or call the credit union for current rates.

** 100% Financing applies to credit scores of 660 or higher. Financing does not include sales tax, tags, destination charges, etc. Call the credit union for more information.

SUMAFCU NMLS# 527694

НАШІ ФІЛІЇ ЗРУЧНО РОЗТАШОВАНІ ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Yonkers Branch

Ukrainian Youth Center
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: 914-220-4900, Option 7
Fax: 914-965-1936

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

ПОДАЙТЕ АПЛІКАЦІЇ У ФІЛІЯХ SUMA FCU АБО ОНЛАЙН WWW.SUMAFCU.ORG

ПОСТАТІ

Горда висота Івана Буртика

Олександр Панченко

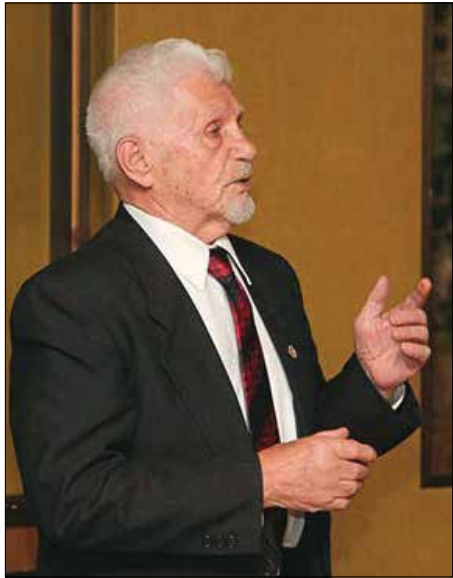
У „Марші українських добровольців“ Яра Славутича є слова:

„Ми йдемо вперед, і прапор жовтосиній
Вгорі на вітрі звихрюється знов.
Навіки-вічні рідній Україні
Несемо цвіт і волю, і любов...“

Ці рядки можна віднести до колишнього українського військовика з Другої Української Дивізії УНА, що подала у березні 1945 року Івана Буртика, який 13 грудня 2019 року відзначив своє 95-ліття.

І. Буртик розповів:

„У 1941 році я працював в кооперації й 29 липня збирався їхати до Тисмениці, де були склади товару, що я їх мав привезти. Я залишив велосипед і чекав на коней, які мали привезти той товар. Отже, ми з приятелем біля в'язниці побачили дві величезні могили, куди більшовики кидали вбитих. Нас змусили витягати тіла, які вже розклалися. Можна було працювати лише 10 хвилин, далі приходила інша зміна.

Іван Буртик (2013 рік).

Двері в'язниці були відчинені, і я побачив на підлозі трупи з відрізаними руками та вухами, побачив закатовану жінку, яка була прибита багнетом до стіни, а маленька дитина прив'язана до її розрізаних грудей. Після побаченого я дав собі слово, що боронитиму народ за будь-якої можливості. Відтак я прийняв присягу в 1941 році, був у підпіллі, прийшов на Лемківщину, в околиці Нового Санча, і був там до 1945 року. Ми просувалися до Чехословаччини, потім до Австрії, далі – Німеччина, яка дозволила творити Українську Національну Армію (УНА) на її території з присягою на вірність Україні і захистом усіх прав народу. Я належав до тієї армії. Було дві бригади: генерала Дяченка – на кордоні Чехословаччини і Німеччини, а друга на 200 кілометрів віддалена від неї, в Бранденбурзі – під командою майора Пітулея. Я був в останній на фронті, в боях у Бранденбурзі. 13 днів в оточенні ми боролися за своє життя. Не було ні води, ні харчів. Вуличні бої тривали дуже довго. Ми готувались до смерті, бо перебували в кільці. Зброї та набоїв не було, ми були дуже виснажені і голодні“.

І. Буртик народився 13 грудня 1924 року в селі Ляцьке-Шляхоцьке, яке тепер називається Липівка і входить до Івано-Франківської області. Його мама Параска померла, коли малому Іванові сповнилося лише чотири роки. Усю родину вивезли на Сибір. І. Буртик зголосився до УНА, де працював зв'язковим. Старшого брата Петра, який боровся у лавах УПА, разом з батьком судила „трійка“. Їх вивезли до таборів у Казахстані. Батько помер у 1969 році, а Петро відбув 25 років каторжних робіт у копальнях.

І. Буртик після Другої світової війни здав матуру в Мюнхені, поступив на теологічні студії, але перейшов на право і суспільно-економічні науки й отримав стипендію на університет до Америки.

Коли закінчив університетські студії, працював інспектором охорони здоров'я в штаті Нью-Джерсі аж до часу еміграції. Одружився в Канаді з українкою, має дві дочки і сина.

Донедавна він частенько бував в Україні та відвідував Казахстан, де підтримував усі патріотичні починання українців. 18 вересня 2005 року в Караганді він взяв участь в освяченні новозбудованого храму Покрови Пресвятої Богородиці та від Українського Конгресового Комітету Америки (УККА) виголосив щирі слова привітання. Пізніше долучився до створення української церкви у Павлодарі, провів збір фондів в Америці й додав грошей своєї родини на побудову цієї церкви. Завдяки зусиллям І. Буртика було зібрано у США і відправлено для українців у Казахстані кілька контейнерів гуманітарної допомоги. Він виступив із закликком зібрати фонди й спорудити пам'ятник у кінгівському таборі, де в ході повстання 1954 року було вбито й покалічено понад 700 патріотів. Цей задум активно підтримало багато українців у США. У Кінгрі було встановлено пам'ятник з написом-посвятою героям-кінгівцям.

І. Буртик повністю присвятив себе допомозі Україні, українській освіті, рідній Церкві й українській молоді, активізувавши та наповнивши новим змістом свою діяльність в Фондації Українського Вільного Університету (УВУ). Донедавна УВУ існував тільки завдяки допомозі баварського уряду. У повоєнні роки Товариство Приятелів УВУ почало жертвувати збірками допомагати університетові. На пропозицію голови товариства І. Буртика було вирішено перейменувати його на Фондацію УВУ.

У 1975 році фундація одержала статус неприбуткової інституції з правами відчислювати свої пожертви від особистих податків. І. Буртик є членом Кра-

Іван Буртик в молодих роках.

йової Екзекутиви УККА й одночасно головою Ради Оборони й Допомоги Україні.

Понад три роки тому в Нью-Йорку, Пасейку та Чикаго відбулася презентація книги І. Буртика та Олександра Панченка „Друга Дивізія УНА. Енциклопедія воєнної доби. УНК, УНА, 2-га Дивізія УНА, Протипанцерна бригада „Вільна Україна“, УВВ, УВК, Українська допоміжна поліція у боротьбі за Волю України в подіях, персоналіях, спогадах, реконструкціях, версіях та інформаціях. Історія“. Ця книга має близько 1,500 світлин та мап, налічує 800 сторінок тексту.

Сьогодні настав час нової загрози для України, проти якої Росія розв'язала війну. Однак, впевнений І. Буртик, надбання українського народу тепер вже з допомогою світової спільноти ніколи й нікуди не зникнуть без вороття, не пропадуть у горнилі будь-яких нападів, анексії, окупацій чи воєн, якщо сама історія все ж виявилась повчальною для усіх світових урядів та еліт, які мають стати в обороні України від повномасштабної й кривавої московської агресії.

Лохвиця, Полтавська область

„Лісова пісня“...

(Закінчення зі стор. 11)

короткому своєму щасті, він як голуб з голубкою вуркоче. Цей режисерський прийом вносить інтимність у відносини закоханих. Та його „вуркур“, у відповідь на Мавчине, лиш до пори до часу. Як тільки Лукаш повертається до обмеженої соціальними проблемами реальності, він не в змозі більше відповісти на миле запрошення Мавки до єднання двох сердець.

Мавка акторки Ірини Пришляк інша. Вона намагається сподобатись матері свого коханого і задля цього перестав бути собою. Розгублена, невпевнена, нещаслива. Майстерно і тонко Ірина передає цей стан душі пристосуванства, коли героїня забуває хто вона, для чого створена.

Лісовик, якого грає Народний артист України І. Бернацький, немов Батько-Творець повертає Мавку до життя, для якого вона створена і буде вічно жити, залишаючись дитиною з чистим серцем і чистими помислами. Це повернення Мавки до образу головної героїні – Ольга Панько. Наприкінці, три Мавки з'єднуються, і стають прообразом Долі.

Лісовик (І. Бернацький) з'являється всього кілька разів на сцені,

Акторський склад після вистави 1 лютого (Фото: Степан Слуцький)

але його образ такий кольоритний, такий величний, що ця присутність, видима чи невидима, є повсякчас.

Світ мітологічний, у якому теж відбувається боротьба, чудово відтворюють Русалка Водяна (акторка Катерина Яворська), Водяник (Володимир Левицький), Русалка Польова – артистка Олена Пікунова.

Світ людських стосунків – артистки Людмила Грабовська у ролі Матері Лукаша та Христини Місюк у ролі Килини, настільки оголили душі своїх героїнь з їх обмеженістю, черстві-

стю, облудністю, що знову і знову шукаєш відповіді на запитання, що робить людину такою злою? Бідність, нестатки, злидні, втрата зв'язку з життєдайною силою природи?

Серед людей тільки Дядько Лев, ролю якого чудово зіграв найстарший актор – Володимир Курило, у тих самих обставинах життя, живе у злагоді зі собою і з довкіллям. Його мудрість, спокій, умиротвореність мила не тільки людям, а й природі. У Лукаша є вибір наслідувати діда чи потонути в трясині упадку людської душі. Його

внутрішню боротьбу із собою, котрий як каже Мавка, „не може своїм життям до себе дорівняти“, актор П. Лотоцький передає майстерно, пристрасно. В цьому образі він навіть сильніший, аніж в першій частині, коли грає закоханого юнака.

Цікавим був дебют хлопчика Левка Куляка, який зіграв сина Килини і який збудив своєю сопілкою Мавку до нового життя.

А Куць у виконанні Зевса Зелевського – неймовірно заворожуюча гра. Чудова пластика, легкість – скрізь пройде і скрізь пролізе, дай лиш йому волю. В чорному вбранні на початку п'єси, свій останній танець вкінці він відтворює весь у білому.

Успіх вистави, як каже режисер-постановник І. Бернацький, театр завдячується багатьом людям, які працювали, як одна команда. Це і менеджер Оксана Ізбянська, помічник режисера Оксана Бевдис, організатор директор Анатолій Рідкий, костюмер Галина Рідка. Красиві костюми виготовлені майстрами в Україні. Декорації – І. Бернацького та С. Терентьєва.

Вдячні глядачі, котрі щиро раділи і сумували разом з героями п'єси і стали співучасниками незабутньої імпресії, довго висловлювали своє захоплення оплесками та вигуками: „Браво“!

МИСТЕЦТВО

В музеї зібрали „народні ікони“

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – 16 лютого в обласному краєзнавчому музеї було представлено 50 народних ікон Середньої Наддніпрянщини кінця XIX-початку XX ст. Переважна більшість представлених ікон – з дерева, але також є на домотканому полотні та склі.

Найбільше привертала увагу відвідувачів гаптована ікона з зображенням св. Димитрія Мироточенця (Солунського) і Мучениці Феодосії-дів, виготовлена майстрами Києво-Печерської Лаври у першій чверті XIX ст. в стилі українського бароко, гаптована золоченою та посрібленою ниткою, прикрашена перлами, бісером та перлямутром.

Ікона – спільна робота іконописців, які високохудожньо відтворили образи і руки святих олією на картоні, вкритому левкасом, зробили попередній малюнок для шиття, та майстерности монахинь, які безпосередньо втілили малюнок на тканині. Велика вірогідність, що ікону виконали вишивальниці Києво-Флорівського жіночого монастиря, з яким Києво-Печерська Лавра мала тісний зв'язок. Ікона була придбана у 1978 році у краєзнавця з Умані Ольги Діденко.

Ікона „Угамуй мої печалі“ (кінець XIX ст.) реставрована. Обов'язковим атрибутом є немовля із сувоєм у руках. До такої ікони молилися, щоб вгамувати жорстокість людського серця.

Ікони на виставці в обласному краєзнавчому музеї.

Екскурсію проводить науковий секретар Черкаського обласного краєзнавчого музею Оксана Черкашенко. (Фото: Олександр Костирко)

Виготовляли такі ікони сільські малярі, або як їх ще називали у народі „богомази“. Малювали ікони, в основному, для домашніх вівтарів, часто на замовлення, тому при виконанні враховувалися побажання замовника.

Народні ікони, або як їх в народі називали „боги“ або „образи“, мали сакраментальне значення у житті селянства. Але культове її значення для українців було зовсім не єдиним. Ікона в українській хаті – це і декоративний центр інтер'єру, що виконує розважальну, інформаційну, повчальну функції, і деякий показник добропорядності господарів. Власне, народна ікона з її простим і наївним уявленням про зовнішність святих

значно вплинула на подальший розвиток професійного іконопису в Україні.

У хаті ікони тримали на центральному місці, на покуті під стелею, на тій стіні, біля якої стояв стіл. На полиці – основна пара „богів“ – „благословення батьків“ або „головні боги“. Якщо в хаті було більше ікон, ніж вміщувалося на божниці, а традиційно їх було від двох до десяти, то розвішували по кутах хати та стінах.

Мальовані образи були присутні при найголовніших подіях у житті українців: народженні, весіллі, похороні. Також іконою благословляли в рекрути, на чумацтво та в дорогу. Тому є навіть окремий вид народних ікон – „дорожні“.

Мистець змолodu втратив руки

Ярослав Стех

Є люди, життя яких – подвиг, приклад для інших, свідчення того, що своє покликання можна розвинути самовідданою працею, силою волі й духу любій ситуації, навіть вкрай тяжкій. До таких нескорених долею українців належить Микола Бідняк, який народився 1 лютого 1930 року в Торонто, відомий у світі український художник, майстер релігійного станкового та монументального малярства другої половини XX ст.

Батько відвіз молоденького сина в Україну до родини свого брата, аби син пізнав українське життя та вив-

Микола Бідняк

чав українську мову. 1940 року з родиною дядька він виїхав до Німеччини, де 1945 року, працюючи у полі, від вибуху міни втратив обидві руки та пошкодив око. Окалічений навчився писати й малювати, тримаючи олівець, пензель у зубах.

У 1950 році йому вдалося повернутися до Канади, але за тиждень до повернення сина батько помер. Вистояти в фізичних і духовних випробуваннях допомогла тяга до малювання. Навчався в Інституті технології і мистецтва в Калгарі та Онтарійському коледжі мистецтв у Торонто. Творчо формувався під впливом художника Михайла Дмитренка, який розмальовував церкви в Канаді та США. Понадто малював різні плякати, поштівки, краєвиди та ікони, творив іконостаси для українських церков у Кітченері, Ошаві, Ванкувері, Калгарі та інших містах.

М. Бідняк став членом Міжнародної асоціації художників, які малюють, тримаючи олівець, пензель в зубах чи пальцями ніг. Вона виплачує щомісячну стипендію взамін п'яти щорічних творчих робіт.

Перша виставка М. Бідняка відбулася в Калгарі, Альберті, 1950 року, а відтак він брав участь у низці міжнародних виставок, на яких одержав ряд нагород, зокрема в Парижі бронзову медаль та почесний хрест офіцера.

(Закінчення на стор. 19)

Виставка розповіла про мистця

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – 6 лютого обласний художній музей відзначив 170-річчя земляка-художника Івана Похитонова, який у 1874-1877 роках був гласним Єлисаветградського земства, виставкою „Диво у живописі“, де представлені фотографії, книги, публікації.

Він народився в селі на Херсонщині (нині Кіровоградської області). Батько Павло був сином запорозького козака Данила Похитона. Могила художника зфотографувала директорка музею Тетяна Ткаченко-

(Закінчення на стор. 19)

Ілля Репін. Портрет Івана Похитонова.

Іван Похитонов. „Хутір на Україні“.

В Сербії видана...

(Закінчення зі стор. 9)

відомо, покладали на Росію надію про звільнення з під турецького гніту і внутрішній режим в Росії, зокрема ставлення царизму до України, не мали для них особливо значення. За таких обставин українсько-сербські стосунки в XVIII ст. вміщувалися в ортодоксальні рамки „православіє-самодержавіє”.

На жаль, серби в минулому кілька разів воювали проти українців. У 1764 році на річці Ташамку дійшло до кривавої сутички між запорожцями та сербськими переселенцями. У 1775 році Петар Абрамович Текелій, серб, російський генерал (народився 1720 року у Сербії, помер 1793 року в селі Олександрівське, Херсонська губернія) ліквідував Запорозьку Січ. За ту заслугу його нагороджено орден-ом Олександра Невського.

Як написав у своїх спогадах Никола Грулович „Битви на Дніпрі та Полтаві” під час більшовицько-української війни, тобто Української Народної Республіки та Радянської Росії в

1917-1921 роках, існував сербський кавалерійський батальйон з 1,000 бійців під командуванням Александра Срба. Сербі брали участь у боях на боці радянської влади, а в січні 1918 році значною була їх частка в переслідуванні петлюрців.

Після закінчення Першої світової війни в 1919 році Українська місія Західньо-Української Народної Республіки з питань військовополонених у складі д-ра Володимира Вербенця, В. Ганькаєвського та Петра Франка була заарештована від сербамі після прибуття на белградські переговори.

У Королівстві сербів-хорватів і словенців (з 1929 року – Югославія), де домінували серби, українці, які там проживали, зазнавали різного тиску та переслідувань.

Під час Другої світової війни сербські четники знищили три польсько-українські села в Боснії, також спалили деякі хати українців в інших українських селах та вчинили численні злочини проти мирного українського населення.

Під час останньої війни в Боснії, яка розпочалася навесні 1992 року і

тривала до осені 1995 року, дві українські греко-католицькі церкви були повністю знищені сербською стороною, спалені споруди третьої, був пошкоджений монастир Сестер Службниць. Також було вбито кілька політично абсолютно неактивних українців. Все це сталося на території, далекій від воєнних дій.

У 2014 році на антиукраїнському вічу перед Посольством Росії в Белграді серби вітали агресію Російської Федерації в Україні. Сербські добровольці приїздили до Криму та Донбасу, щоб допомогти своїм „російським братам” у війні проти „українських фашистів”.

Сербська преса у Сербії, Боснії та Герцеговині, коли використовує терміни Україна та українці переважно роїться негативною інформацією. Можна також помітити на підставі коментарів сербських читачів, що політика, яка робить Україну справді незалежною державою і веде її в Європейський Союз і НАТО, а зокрема п'ятий Президент України Петро Порошенко, викликають і викликали істеріку у сербів.

Сербська газета „Glas Srpske”, яка

виходить у Баня-Луці, навіть донедавна мала постійну колонку „Україна”, не маючи такої про жодну іншу країну світу. Сербі не визнають новостворену Православну Церкву України. Навіть заперечують, що греки – православний народ. Звичайні серби знають, що тільки вони і росіяни – православні.

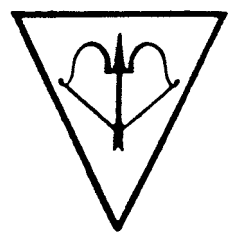
Сербі – великі русофіли у значній кількості. Однак вони мало знають російську мову, російську культуру та самий російський народ. Їх русофільство стосується лише російської військової сили. Якби вони жили разом з російськими людьми, як це було у Сербії в 1941 році, вони, ймовірно, знову б росіян ліквідували. У 1941 році вони вбили близько 300 російських емігрантів і поранили багатьох. Тому, щоб захистити себе, росіяни були змушені 12 вересня 1941 року зформувати Російський захисний корпус під командуванням генерала Михайла Скородумова.

Проблема сербського нерозуміння української історії полягає в поганій сербській термінології щодо східних слов'ян. Для сербів Україна – просто „Київська Росія”. У них немає терміна Київська Русь, як у німців, поляків, англомовних або росіян. Для сербських „знавців” історії східних слов'ян все дуже просто – існують і існували тисячу років лише Росія і росіяни, а українців і їхню мову вигадували вороги Росії.

Однак серби мали в XIX ст. кращу розробку термінології щодо східних слов'ян, ніж сьогодні. У лексичі відомого сербського філолога та реформатора сербської мови Вука Стефановича Караджича (1787-1864) серби називали росіян москалі, а Росію – Московією. Назва Московія, яка була вживана в Західній Європі до XVIII ст., у сербів проіснувала набагато довше. Сербі використовували термін Московія у книгах для позначення Росії. Про те, що назва Україна була відома сербам і в XIX ст., свідчить поема відомого сербського поета Джури Якшича (1832-1878) „Вітання Україні”.

Книга „Нарис історії України” з'явилася в дуже складному середовищі. Її успіх, враховуючи малий тираж та неприянь великої кількості членів сербської громади до всього українського, зараз не може бути великим. Однак слід вітати фінансову підтримку Міністерства закордонних справ України та роботу перекладачів у Сербії. Найближчим часом можна надрукувати її друге видання сербською мовою та надіслати до усіх сербських бібліотек, щоб впливати на зміну погляду сербів на історію України та українського народу. Можна сподіватися, що після появи цієї книги серби оновлять свою термінологію щодо історії Київської Русі, України та Росії.

Корнеліус, Орегон

ПЛЕМ'Я ПЛАСТУНОК „ПЕРШІ СТЕЖІ” влаштовує „ДЕННИЙ ТАБІР ПТАШАТ ПРИ ПЛАСТІ”

для дітей від 4 до 6 років, які володіють
(розуміють і розмовляють) українською мовою

- Дитина мусить мати закінчених 4 роки життя до 31 серпня 2020 р. Вийнятків немає.
- Дитина мусить мати усі приписані щеплення.
- Дитина, яка склала Заяву Вступу до новацтва, не може брати участі в таборах для Пташат.

**Табір відбудеться на Союзівці
від неділі, 28 червня, до суботи, 4 липня 2020 р.**

У справі кімнат просимо порозуміватися безпосередньо з Адміністрацією Союзівки:
SOYUZIVKA, P. O. Box 529, 216 Foordmore Road, Kerhonkson, NY 12446
(845) 626-5641; www.Soyuzivka.com; Fax: 845-626-4638

- Таборова оплата: \$150.00 (\$20.00 незворотні)
- Зголошення і таборову оплату (чек виписаний на Plast – Pershi Stezhi) надсилати до:

Chrystya Silecky, 312 Kerry Ct, Cranberry Twsp, PA 16066 • Tel.: 636-219-3358

- Реченець зголошень: **15 травня 2020 р.** • Після речення зголошень не приймаємо.
- Лікарську посвідку НЕ пересилати з анкетною зголошення. Просимо передати при реєстрації.

КАРТА ЗГОЛОШЕННЯ НА ТАБІР ПТАШАТ-2020

Ім'я і прізвище дитини
по-українськи і по-англійськи

Дата народження

Адреса

Телефон E-mail

Просимо залучити посвідку дати народження дитини, яку вперше вписуєте на табір, що відбудеться від 28 червня до 4 липня 2020 р.

Розмір таборової сорочки дитини: ☐ 6-8, ☐ 10-12, ☐ 14-16.
☐ Залучую чек на суму \$..... ☐ Резервую кімнату на Союзівці

.....
ім'я і прізвище матері (подати дівоче прізвище)

Завваги

.....

.....

..... Підпис батька або матері

House cleaning, \$18/hr,
English to communicate
and vehicle required.
Text 708-599-7000

Знайомство
Кавалер, 40 років, бажає познайомитися з панною-Українкою, бездітною, у віці 30-40 років. Можу спонсорувати з України.
Тел.: 519-836-1135

Нове бачення...

(Закінчення зі стор. 5)

тають фарфорові скульптури з різних куточків України, які в різний час виготовлялися відомими діячами фарфоро-фаянсової промисловості. Більшість з експонатів порцеляни вперше виставлені на загальний огляд, окремі з них є рідкісними та викликають неабияке зацікавлення серед музейників, істориків та приватних колекціонерів.

За словами Л. Карпінської-Романюк, подібного роду масштабна виставка порцеляни, присвячена постаті Лесі Українки, востаннє проводилася в 1971 році. Виставковий проект робить особливий наголос на ілюструванні образу знаної поетеси в порцеляні. І подібне зроблено чи не вперше в історії незалежної України.

Особливої подяки та шани заслуговує колектив Музею книги на чолі із завідувачкою Світланою Позіховською. Виставка була чудово змонтована, представлена в оригінальній формі.

Відкриття виставки відвідали представники влади, Острозької академії, молодь, делегації музеїв з різ-

них областей. 22 лютого з експозицією ознайомились представники дипломатичного корпусу в Україні.

Як вдало зазначила С. Позіховська, проект ламає стереотипи про творчість Лесі Українки, про неможливість злагодженої співпраці між музеями та колекціонерами, про відсутність діалогу між закладами освіти та музеями, про неможливість зібрати в одному місці порцелянову творчу спадщину відомих майстрів.

Виставковий проект триватиме до червня цього року, виставка постійно модифікуватиметься, оновлюватиметься. Крім того, планується видати каталог виставки та книгу Л. Карпінської-Романюк „Біле золото“.

Організатори та учасники проекту готові співпрацювати з громадськими організаціями закордонних українців, аби спільними зусиллями масштабно та з належною повагою вшанувати постать великої Лесі Українки. Із запитаннями, пропозиціями, обговоренням співпраці просимо звертатись на електронну адресу: nazar.martyniuk@oa.edu.ua.

Більше інформації можна прочитати на офіційній сторінці проекту „Вона в віки майбутні йти повинна”: <http://catcut.net/slg1>

Вивчаймо...

(Закінчення зі стор. 7)

Якому варіантові віддавати перевагу: гіп-гоп чи хіп-хоп?

Гіп-гоп, оскільки звук, позначуваний в англійській мові літерою h, ближчий до нашого г. Росіяни тут хекають, бо не мають фрикативного звука г.

Про наголос і написання слова Facebook.

Фейсбук раніше мав два наголоси, тепер лише один — на другому складі. У родовому відмінку – фейсбУку.

Щодо великої й малої літери. Якщо пишемо, наприклад: Знайшов інформацію в фейсбуку, – з малої і без лапок,

а коли пишемо: Знайшов у мережі „Фейсбук“, коли є родове слово, – з великої і в лапках.

Чи є відмінність між томатом і помідором? Чому ми кажемо на ягоду помідор, але сік із неї – томатний? Чи можна казати помідоровий сік?

Семантичної відмінності між цими словами немає, але є застосування їх у різних сполуках. Про рослину та її плоди частіше кажуть помідори, а щодо виробів віддають перевагу слову томати та похідним від нього. Наприклад: на городі росли буряки, квасоля, помідори. Але: томатний сік, томатний соус, томатна паста.

Чи не є калькою з англійської мови вислів серцевий напад (heart attack)? Чи є в українській мові відповідник?

Якщо це й калька, то міжнародна. Англійське heart attack, російське сердечний приступ, українське серцевий напад.

Надсилайте запитання на адресу questions.ukrainian@bbc.co.uk.

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: 212-473-3550

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

32 Peachtree Rd.
Basking Ridge, NJ 07920
Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

DNIPRO LLC.

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ
645 W 1st Ave.
Tel.: 908-241-2190
888-336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave.
Tel.: 973-916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: 215-969-4986
215-728-6040

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

UKRAINIAN FCU WE START & END WITH U

Offering a Full Line of
PERSONAL & BUSINESS FINANCIAL SERVICES!

ПЕРСОНАЛЬНІ ТА БІЗНЕСОВІ ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

- Checking accounts / Чекові рахунки
- Savings accounts / Ощадні рахунки
- IRA & Share Certificates / Сертифікати
- Loans / Позики
- Mortgages / Кредити на Недрухомість
- VISA® Credit & Debit Cards / Платіжні Картки VISA®
- Online & Mobile Banking / Онлайн і мобільний банкінг

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION **УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА**

ROCHESTER, NY • AMHERST, NY • BOSTON, MA • BUFFALO, NY • CHARLOTTE, NC
FEDERAL WAY, WA • PARMA, OH • PORTLAND, OR • SACRAMENTO, CA • SYRACUSE, NY
VANCOUVER, WA • WEBSTER, NY • **COMING SOON!** RANCHO CORDOVA, CA

For a complete listing of hours and branch locations:

ukrainianfcu.org

FEDERALLY INSURED BY NCUA

**Наукове Товариство ім. Шевченка
в Америці**

запрошує на доповідь

Юлії Буйських

Кандидатки історичних наук,
наукової співробітниці Інституту українознавства
та Центру прикладної антропології
стипендіатки ім. Фулбрайта 2019-2020 рр.

**«Невідомі переселенці:
історія підкарпатських греків»**

Вивчення малих історій – один з важливих напрямків історичної науки. Він дозволяє зблизька подивитися на події, що вплинулися у великі політичні трансформації XX століття. Щільна увага до окремих людей та їхнього повсякдення дозволяє дослідити це химерне сплетіння повоєнних викликів, зіткнення на одній території представників абсолютно різних культур, і ті проблеми – від примусових переселень, втеч, військових конфліктів і врешті становлення нових кордонів, яке відбувалося в східній Європі ще не одне десятиліття опісля завершення війни та офіційного підписання всіх мирних договорів. Одним з прикладів такої малої історії є доля сільських спільнот на польсько-українському пограниччі в повоєнний час.

**В суботу, 21 березня 2020 року,
о 5-й годині по пол.**

в будинку НТШ
63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

ЗВАЖАЮЧИ НА ПОШИРЕННЯ ВІРУСУ І ЗАДЛЯ БЕЗПЕКИ ЦЯ ІМПРЕЗА ВІДКЛИКАНА.

**Якщо є запити, прошу
звертатися до
Українського Музею
(212) 228-0110.**

Управа Українського Музею має шану запросити Вас на

Діти, мої квіти: Показ дитячої моди Люби Чернікової

28 березня 2020 р. о годині 4:30 по полудні
в Українському Музеї
Квитки: \$50 дорослі; \$10 діти

У ПРОГРАМИ: Показ дитячої моди; закуски і забави для дітей

Дохід призначений на розвиток дитячих програм Українського Музею.

Український Музей
222 East 6th Street, New York, NY 10003
Tel. (212) 228-0110; E-mail: info@ukrainianmuseum.org
www.ukrainianmuseum.org

Воодоспад, що витікає з-під одного з багатьох льодовиків на півдні Чіле.

Вітрильник „Еней“...

(Закінчення зі стор. 12)

досвіду двох попередніх днів – залишив третину переднього, сильно її натягнув шкотами і взяв на другий риф основне.

До середини ночі все працювало і я сподівався, що ця ніч закінчиться мокрим одягом і подушками від води, що проникала через вентиляційні отвори, гарматними ударами хвиль в корпус човна і кількома синцями. Лежати було неможливо, тому я стояв, спершись спиною об стінку. Нахил човна був майже 30 градусів, тому було враження, що я напівлежу.

Хвилі висотою до шести метрів. О 2-й ночі переднє вітрило розкрутилося повністю. Якщо залишити його так, то через годину від нього нічого не залишиться. Натягнув непромоканець і чоботи, страховочний пояс і поповз на ніс човна. Виявилось, що канат, який скручує-розкручує вітрило, перетерся і обірвався. Зв'язав обірвані кінці – до ранку витримає.

Приповз назад – новий ключ для лебідок, який я купив в Ушуаї, зник, як і попередні чотири в Атлантиці. Якщо Тихий океан також буде брати з мене мито ключами – треба купити їх багато. Але дивно, бо цей був з замком, який треба відкрити, щоб вийняти ключ.

Це був дуже дуже довгий шторм. Під кінець лексикон самовільно заповнився словами, які я рідко вживаю.

16 лютого. Наступний день був повен несподіванок. Хоч вітер стих, але високі хвилі продовжували заливати човен. Весь одяг мокрий і посушити неможливо. Знайшов пару сухих шкарпеток і натягнув найсухішу куртку. Приготувати їжу, або навіть гарячий чай неможливо, бо розхитує сильно.

Спробував автопілот – не працює. Я вже довгий час тримаю автопілот всередині, щоб вберегти від води. Це його не вберегло. Треба буде просушити – маю надію, що це допоможе повернути йому життя.

Ліхтарик, яким я користувався, коли повз під час шторму вночі на ніс човна, почав самостійно вмикатися – солоня вода попала всередину.

А бортовий комп'ютер, що назовні, почав самостійно вимикатися. Деколи з ним таке буває після шторму.

Правий шкот наполовину перетерся від контакту з сталевим тросом ванти. Добре, що на відстані метра від кінця – обріжу і прив'яжу іншим кінцем до вітрила.

Хотів перекинути переднє вітрило на лівий галс – вітер замотав його.

Зайняло півдня і безліч різних хитрощів, щоб розмотати. В процесі вітрило „дало мені по шапці” і моя улюблена розкладна зелена шапка, яку я носив 15 років, опинилася у воді. Я з нею попрощався поглядом – все, що має початок, мусить мати і кінець.

Помітив, що вітер таки порвав в одному місці той шар тканини, що захищає вітрило від сонця в скрученому стані.

До Пуерто Монт ще миль 170. По дорозі є острови з вузькими проходами. Вітер стихатиме. Без двигуна буде складно. Марина в Пуерто Монт також знаходиться за островом у вузькому каналі. Туди без двигуна не зайти. Хтось має затягнути.

Враховуючи широту, пошкодження невеликі. Різні поламки виникають і на нових човнах – великі навантаження і досить складні системи задіяні. Звичайно, на старих їх більше.

Сьогодні з полудня – протилежність штормової ночі – штиль. Стою на місці. Можна відпочити, приготувати їжу, зробити інші справи.

Плянував дійти до Пуерто Монт, сховавшись за великим островом і сподіваючись на вітер без океанських хвиль. Не виходить. За островом практично безвітря, в той час як в океані дує легенький вітерець. Спробую повернутися в океан, коли закінчиться штиль. Правда, там є інша проблема – пройти з океану до Пуерто Монт через вузький канал з течією до шести вузлів. Єдиний варіант – зайти з приливом і попутним вітром.

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

69-і Річні Загальні Збори відбудуться в неділю, 22-го березня, 2020 р. о годині 2:00 пополудні

**у великій залі Академії св. Юра,
за адресою 215 схід 6-та вул. в Нью-Йорку**

Цього року закінчується каденція наступних членів Дирекції:
Катерини Попович, Марка Баха, Юрія Яримовича

Пропозиції до Номінаційної Комісії просимо надсилати на адресу:

SELF RELIANCE (NY) F.C.U.
108 Second Avenue
New York, NY 10003
Attn: Nominating Committee

Просимо членів принести із собою членську книжечку.

UKRAINIAN SISTERS

THE BEST CARE FOR YOU OR FAMILY MEMBER

24 hours and 7 days per week services

- Compassion
- Kindness
- Responsibility

Ukrainian - American homecare agency
631-764-5388
631-727-2880
Ukrsistersag@gmail.com

Мистець змолоду...

(Закінчення зі стор. 15)

Упродовж життя М. Бідняк створив близько 4,000 художніх робіт – живопису, графіки, іконопису. Живучи в чужині, безмежно тужив за Україною. Остаточно у 1991 році повернувся до України, оселився у Львові. Вже у 1991 році організував першу персональну виставку в Україні. Понадто він проводив заняття із сакрального мистецтва у Львові, в художньому інституті.

Завдяки підтримці асоціації М. Бідняк побував у Мексиці, Іспанії, Швеції, Бельгії. Деякий час він жив в Угорщині. Але всюди і завжди залишався українцем. Помер М. Бідняк 28

Микола Бідняк. „Ангел над Львовом“

Торонто

листопада 2000 року у Львові, похований на Личаківському цвинтарі.

Його дружина – львів'янка Марія Майчик-Бідняк стала не тільки його вірною супутницею життя, але також допомогла популяризувати його творчу спадщину. За її авторством видано каталог творів „Микола Бідняк“, книгу-альбом „Микола Бідняк. Живопис, графіка“ у видавництві „Мистецтво“ (Київ), есей „Навічно в серці моїм“.

До книги-альбому академік Іван Дзюба написав: „Коли оглядаєш картини Бідняка, альбоми з репродукціями його творів, думаєш про нього та його долю, починаєш розуміти, що серед тих джерел, які живили сили його духу, була і любов до своєї рідної землі, до України. Йому майже не

довелося жити в Україні тільки перші роки дитинства. Але він жив Україною. Мріяв повернутися до неї. І повернувся. Батьківщина, хоч і з великим запізненням, визнала його. 1995 року він став лавреатом Державної премії ім. Тараса Шевченка, у 2000 році його нагороджено орденом князя Ярослава Мудрого“.

Вірні УГКЦ...

(Закінчення зі стор. 1)

в'ються до Т. Шевченка і вважають його своїм національним героєм, а часто і найвищим авторитетом та порадицею у складних життєвих ситуаціях.

Свідченням тому є й найбільша кількість пам'ятників українському генієві саме у Львівській, Івано-Франківській і Тернопільській областях, присутність його імені у найменуваннях населених пунктів цих історичних земель, знання мешканцями його творів та широка палітра мистецьких творів і народної творчості, присвячених Великому Кобзареві.

Після Літургії усі разом піднялись на Тарасову гору, де поклали квіти до пам'ятника поетові, помолились спільною молитвою біля його могили та разом, як одна велика родина, спільно з хором церкви св. Миколая, що на Аскольдовій могилі у Києві, заспівали Шевченків „Заповіт“, „Думи мої, думи мої“ та інші усіма улюблені пісні.

На завершення своєї прощі до Канева гості оглянули експозицію музею і нові художні виставки, підготовлені працівниками Шевченківського національного заповідника до Шевченківського березня і надхненні позитивною енергетикою Тарасової гори поїхали додому, щоб наступного року знову відвідати це унікальне місце сили і єднання українців довкола Т. Шевченка.

Панахиду біля могили Тараса Шевченка служить Владика Йосип Мілян. (Фото: Олександр Костирко)

Виставка розповіла...

(Закінчення зі стор. 15)

Суханова у Брессо, передмісті Льежу, в Бельгії, де останні роки жив і помер класик мініатюри у образотворчому мистецтві.

У цьому місті його ім'ям названа одна з вулиць. Колишня вулиця Радянська в Кропивницькому тепер має ім'я І. Похитонova. Обласний художній музей міг би стати одним із найвідоміших у світі, якби свого часу всесвітньо знаменитий художник І. Похитонов дотримав своєї обіцянки передати місту колекцію своїх картин. Він мав такий

намір у 1913 році, коли міську картинну галерію тільки створювало Товариство поширення грамотності і ремесел.

Мистець філігранно малював на червоному дереві, прославився акварельними мініатюрами, на світових аукціонах його роботи високо оцінюють. 10 років тому до 160-річчя мистця в художньому музеї було представлено сім картин І. Похитонova, які вдалося допровадити зі збірок Національного художнього музею та Київського музею російського мистецтва. П'ять років тому у містечку Новоукраїнка (саме у цих краях народився художник) відбулася виставка репродукцій його картин.

VARSHAVSKY MONUMENTS
862-812-7086
E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ — МАВЗОЛЕЇ

Великий вибір граніту
Індивідуальний дизайн
Гравірування на граніті
Керамічні фотографії на пам'ятники

Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

MONUMENTS
Oblast Memorials Co.
PO Box 746, Chester, NY 10918
Tel : 845-469-4247
Custom Designed Quality Monuments
Serving NY/NJ/CT Cemeteries
e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com
web site: www.oblastmemorials.com
BILINGUAL HOME APPOINTMENTS

Український Спортивний Осередок „Тризуб“
у Філадельфії

ділиться сумною вісткою з своїми членами й українською громадою, що в середу, 26 лютого 2020 року, відійшов у вічність довголітній змагун, член управи і колишній голова УСО „Тризуб“

св. п. Ярослав Козак

народжений у Львові.

Похоронні відправи відбулися в четвер, 5 березня 2020 року, в церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії в Мелровз Парк, Па, і на цвинтарі св. Марії в Елкінс Парк, Па.

Опечаленому синові Тарасові та родині складаємо щирі вислови глибокого співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Управа УСО „Тризуб“

LYTWIN & LYTWIN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available

anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)

UNION, NJ 07083

908-964-4222 • 973-375-5555

www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

Шановні читачі! Жалібні повідомлення з приводу відходу своїх близьких і друзів просимо висилати на електронну адресу відділу оголошень „Свободи“:

advertising@ukrweekly.com

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

**Скористайте
з наших
відсоткових
ставок!**

2.94% APY*
5 Year Certificate

2.74% APY*
3 Year Certificate

2.58% APY*
2 Year Certificate

2.32% APY*
1 Year Certificate

**Оберіть
найкращий
термін для
Вас!**

**APY - Відсоток у річному відношенні з денно нарахованою дивідендою. Штраф нарахований за передчасне закриття сертифікату. Мінімальна сума на відкриття сертифікату - \$500.00. Дивіденда може бути змінена в будь який час та діє з 1/10/2020 року.*

Відвідайте наші відділення за адресами:

MAIN OFFICE:

108 Second Ave
New York, NY 10003
Tel: (212) 473-7310
Fax: (212) 473-3251

ASTORIA:

32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: (718) 626-0506
Fax: (718) 626-0458

LINDENHURST:

226 N 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: (631) 867-5990
Fax: (631) 867-5989

UNIONDALE:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: (516) 565-2393
Fax: (516) 565-2097

KERHONKSON:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: (845) 626-2938
Fax: (845) 626-8636

Toll Free (888) SELF-REL

Email: Info@selfrelianceny.org

Website: www.selfrelianceny.org